

Palvelualojen
ammattiliitto
Servicefacket

VALTUUSTON KOKOUS 16.-17.5.2018

Pöytäkirja

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

Sisällysluettelo

Pöytäkirja	2
Osallistujaluettelo	35
Esityslista	37
Puheenjohtaja Ann Selinin puhe.....	38
Valtuuston päätöslausuma	47

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

Aika: 16.5.2018 klo 12.00 – 16.35
17.5.2018 klo 10.00 - 12.02

Paikka: Hilton Helsinki Strand, Helsinki

Läsnä:

Sirpa Laakso	valtuuston puheenjohtaja
Berhan Ahmadi	valtuuston 1. varapuheenjohtaja
Sauli Isokoski	valtuuston 2. varapuheenjohtaja

41 valtuuston varsinaista jäsentä

6 henkilökohtaista varajäsentä

6 yleisvarajäsentä

2 tilintarkastajaa

17 hallituksen jäsentä

5 kassan hallituksen jäsentä

18 PAMin henkilökuntaa

Jyrki Konola sihteeri

Anu Valve sihteeri

1. Kokouksen avaus

Valtuuston puheenjohtaja Sirpa Laakson avasi valtuuston sääntömääräisen kevätkokouksen 16.5. klo 12.00.

Kokouksen avauspuheenvuorossa valtuuston puheenjohtaja Sirpa Laakso kritisoi Sipilän hallituksen toimia pienituloisten kurittamisesta toivoen, että seuraavissa eduskuntavaaleissa äänestetään edustajia, jotka ymmärtävät työelämää ja työntekijöiden arkea.

Kun meitä on monta, voimme vaatia. Mennyttä ei voi muuttaa, mutta tulevaisuutta voi. Laakso totesi, että nämä ovat meidän vastauksia mm. työnantajien ay-vastaiseen politiikkaan. Laakso toivoi paljon ehdokkaita Liittokokousvaaleihin ja osallistumista PAM is in the air – jäsenhankintatapahtumaan kesäkuussa. Pidetään upeasti esillä sitä, että PAM on Suomen nykyaikaisin ja kehityksessä mukana oleva ammattiliitto. Ole ylpeästi PAMilainen, minäkin olen, Laakso julisti.

Lopuksi Laakso kiitti liiton koko henkilökuntaa ja aktiiveja työehtosopimusneuvottelujen tuloksesta.

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

2. Läsnaolijoiden toteaminen

Todettiin kokouksen avaushetkellä läsnä olleet henkilöt sekä valtuuston kokoonpanossa syyskokouksen jälkeen tapahtuneet muutokset.

Oulun vaalipiiristä valtuuston varsinainen jäsen Veera Väisänen on pyytänyt eroa valtuuston jäsenyydestä 21.12.2017. Todettiin, että Väisäselle on myönnetty ero valtuuston jäsenyydestä ja hänen paikalle valtuuston varsinaiseksi jäseneksi nousi Päivi Hoffren.

Helsinki-Uusimaan vaalipiiristä valtuuston varsinaisen jäsenen Markku Saarinen on pyytänyt eroa valtuuston jäsenyydestä 19.4.2018. Todettiin että Saariselle on myönnetty ero valtuuston jäsenyydestä ja hänen paikalle valtuuston varsinaiseksi jäseneksi nousi Anitta Kivirinta.

Seuraavaksi puheenjohtaja Sirpa Laakso totesi, että PAM – Keski-Suomen kiinteistöala ry on kokouksessaan erottanut Jari Rajalan ammattiosastosta ja ammattiliitosta liiton vastaisen toiminnan vuoksi. Ja PAM - Rauman kiinteistötyöntekijät ry on erottanut Kim Stenbergin ammattiosastosta ja ammattiliitosta liiton vastaisen toiminnan vuoksi. Ammattiosaston erottamispäätös tuli voimaan saman tien.

Palvelualojen ammattiliiton PAMin sääntöjen kuudennen pykälän kohdan 6. mukaan:

”Jos valtuuston jäsen siirtyy vanhuuseläkkeelle tai kokonaan työkyvyttömyyseläkkeelle, muuttaa edustamaltaan alueelta tai siirtyy muutoin kuin tilapäisesti pois liiton järjestämisalalta, eroaa osastosta liittymättä toiseen liiton osastoon taikka erotetaan osastosta taikka ilman hyväksyttävää syytä jättää saapumatta kahteen peräkkäiseen kokoukseen, tulee hänen erota valtuustosta. Eronneen varsinaisen jäsenen tilalle siirtyy hänen henkilökohtainen varajäsenensä.”

Laakso ehdotti, että Jari Rajala ja Kim Stenberg poistuisivat salista. Kokouksen sihteerit olivat laatineet liiton sääntöjen mukaisen eroilmoituksen Rajalan ja Stenbergin allekirjoitettavaksi.

Tässä kohdassa **Kim Stenberg (Lounais-Suomi)** pyysi puheenvuoroa. Puheenjohtaja myönsi hänelle kahden minuutin puheenvuoron.

Stenbergin mukaan hänen erottaminen osastostaan on laiton, koska erottaminen tapahtui osaston yleiskokouksessa. Stenberg pyysi, että voisi olla mukana valtuuston kokouksessa.

Toiminnanjohtaja **Jyrki Konola** vastasi Stenbergille, että Stenberg ja Rajala ovat toimineet liiton sääntöjen vastaisesti ja siksi heidät on sääntöjen mukaisesti erotettu osastoistaan. Valitusaika osastosta erottamisesta on

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

voimassa, mutta erottamispäätös on kuitenkin voimassa. Jos jäsen erotetaan ammattiosastosta, tulee hänen erota valtuustosta, Konola totesi.

Harry Vainio (Helsinki-Uusimaa):

Vainio totesi, että valtuuston kokous ei ole paikka, jossa tämä päätös muutetaan. Hän pyysi Rajalaa ja Stenbergiä ottamaan vastuun teoistaan ja poistumaan salista eroten valtuustosta.

Merja Lehto (Helsinki-Uusimaa):

Lehto pahoitteli ikävää välikohtausta ja pyysi Rajalaa ja Stenbergiä poistumaan. Asian jatkotoimet selvitetään muualla, ei valtuuston kokouksessa.

Esa Hoppendorff (Lounais-Suomi):

Hoppendorff puhui Lounais-Suomen valtuuston alueryhmän puolesta todeten, ettei Stenberg voi enää edustaa PAMin jäseniä valtuuston kokouksessa. Lounais-Suomen valtuuston alueryhmä vaati Stenbergiä eroamaan valtuustosta.

Rauno Hekkala (Oulu):

Hekkala hämmästeli Rajalan ja Stenbergin toimia ja vaikuttamishaluja PAMin valtuustossa.

Jari Rajala ja Kim Stenberg poistuivat salista.

Todettiin, että Keski-Suomen vaalipiiristä valtuuston varsinaisen jäsenen Jari Rajalan tilalle nousi Sari Uus-Leponiemi. Lounais-Suomen vaalipiiristä valtuuston varsinaisen jäsenen Kim Stenbergin tilalle nousi Sami Snellman. Koska Snellman oli estynyt tulemaan kokoukseen, häntä sijaisti yleisvarajäsen Harry Vainio.

Osallistujalista on pöytäkirjan liitteenä.

3. Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuuden ehdot.

Todettiin, että kokous on laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

4. Kokousvirkaillijoiden valinta

4.1. Sihteerit (2)

Valittiin kokouksen sihteereiksi Jyrki Konola ja Anu Valve.

4.2. Ääntenlaskijat (5)

Valittiin viisi ääntenlaskijaa alueiden esitysten perusteella:

1. Soile Salminen (Häme-Pirkanmaa)

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

2. Ulla Leskinen (Itä-Suomi)
3. Piia Kyrö (Kaakkois-Suomi)
4. Tapio Ojanen (Helsinki-Uusimaa)
5. Ville Fabritius (Lounais-Suomi)

Ääntenlaskijoiden puheenjohtajana toimi Soile Salminen.

4.3. Pöytäkirjantarkastajat (2)

Valittiin kaksi pöytäkirjantarkastajaa alueiden esitysten perusteella:

1. Tiina Kuusisto (Häme-Pirkanmaa)
2. Niina Ruutinen (Helsinki-Uusimaa)

4.4. Päätöslausumavaliokunnan jäsenet (7)

Valittiin päätöslausumavaliokunnan jäsenet alueiden esitysten perusteella:

1. Päivi Vuorinen-Vilen (Häme-Pirkanmaa)
2. Kati Miina (Itä-Suomi)
3. Kirsi Lahtinen (Lounais-Suomi)
4. Merja Lehto (Helsinki-Uusimaa)
5. Jonne Vatka (Pohjanmaa ja Keski-Suomi)
6. Pentti Kanninen (Pohjois-Suomi)
7. Päivi Kinnunen (Kaakkois-Suomi)

Hallitus valitsi kokouksessaan edustajakseen päätöslausumavaliokuntaan Ruut Kososen. Sihteerinä toimi yhteiskuntasuhteiden vastaava Elena Gorschkow.

4.5. Vaalivaliokunta (7+2)

Valittiin vaalivaliokunnan jäsenet alueiden esitysten perusteella. Sihteereinä toimivat Timo Piironen ja Sirpa Leppäkangas.

1. Anne Nyman (Häme-Pirkanmaa)
2. Matti Koski (Itä-Suomi)
3. Kati Saarinen (Lounais-Suomi)
4. Simo Utriainen (Helsinki-Uusimaa)
5. Heidi Kokko (Pohjanmaa ja Keski-Suomi)
6. Rauno Hekkala (Pohjois-Suomi)
7. Virpi Tornainen (Kaakkois-Suomi)

4.6. Menettelytapavaliokunta

Valittiin menettelytapavaliokunta, jonka muodostivat liiton johtoryhmä, valtuuston puheenjohtajisto Sirpa Laakso, Berhan Ahmadi ja Sauli Isokoski sekä kokouksen sihteeri Anu Valve.

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

5. Kokoussääntöjen hyväksyminen

Hyväksyttiin kokoukselle kokoussäännöt.

6. Kokouksen esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttiin kokoukselle laadittu esityslista, joka on pöytäkirjan liitteenä.

Puheenjohtajaksi vaihtui Sauli Isokoski.

7. Puheenjohtajan ajankohtaiskatsaus ja yleiskeskustelu

Puheenjohtaja Ann Selinin ajankohtaiskatsaus. Selinin puhe on pöytäkirjan liitteenä.

Ajankohtaiskatsauksen päätteeksi Selin ilmoitti, että hänen johdettuaan liittoa vuodesta 2002, on tämä hänen viimeinen kautensa PAMin puheenjohtajana. Hän ei aio asettua enää ehdolle. Selin on puheenjohtajana PAMin liittokokoukseen saakka, eli kesäkuuhun 2019.

Selin kiitti vuosien aikana saamastaan tuesta ja korosti puheessaan, että uuden puheenjohtajan valinta on liitolle mahdollisuus. Liiton ykköspaikalla on mahdollisuus nähdä asioita uudesta kulmasta sekä mahdollisuus tehdä uutta ja uudella tavalla, Selin totesi.

Seuraavaksi kuultiin järjestöjohtaja **Niina Koivuniemen** katsaus järjestämisestä.

Järjestämisiideologian vienti työpaikoille oli yksi PAMin strategisista päämääristä vuodelle 2016-2020. Tavoitteena oli järjestämisiideologian läpivienti kaikessa liiton toiminnassa: palkatun henkilökunnan toiminnan kehittäminen sekä luottamusmiesten, työsuojeluvaltuutettujen, ammattiosastoaktiivien sekä muiden vapaaehtoisten kouluttaminen järjestämiseen sekä tukeminen järjestämistyössä. Tavoitteena oli myös järjestäytyneiden työpaikkojen määrän kasvattaminen, luottamusmiesten aseman vahvistaminen, yritys- ja työpaikkatasolla tapahtuvan työntekijälähtöisen sopimisvalmiuden parantaminen ja kaikkien yli 50 työntekijän työpaikkojen kartoittaminen ja kontaktointi.

Järjestämisen matka alkoi vuonna 2016 organisaatiomuutoksella ja uuden oppimisella. Koko henkilökunta koulutettiin järjestämisen osalta ja tekemisen muotoja haettiin.

Vuonna 2017 oli ensimmäiset aktiivien ja luottamushenkilöiden järjestämiskoulutukset, jokaisella alueella läpivietyjä järjestämiskampanjoita, keskityttiin pääosin pieniin yrityksiin, joissa ei ollut luottamusmiestä. Tuolloin uudistettiin luottamusmiesten perehdytys- ja peruskurssimateriaalit tukemaan järjestämistyötä.

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

Vuosina 2016-2017 kampanjoita oli 117 työpaikalla. Kohdetyöpaikat työllistivät noin 6500 henkilöä. Uusia luottamushenkilöitä valittiin 59. Paikallisen edunvalvonnan piiriin nousi tuhansia uusia työntekijöitä. Kampanjoista tuli yli 200 uutta jäsentä. Alueiden muilla jäsenhankintatoimilla saatiin 5421 uutta jäsentä. Järjestämiskoulutuksiin osallistui noin 400 henkilöä mukaan lukien henkilökunta ja aktiivit.

Alkuvuonna 2018 järjestäjät ovat keskittyneet pääosin järjestöllisen valmiuden ylläpitämiseen. Painopiste on ollut sisäisessä järjestämisessä, jonka myötä kampanja ”Luottamusmiesten järjestäminen” – alkoi maaliskuun lopussa. Kampanjan tavoitteena on kontaktoida ja kouluttaa kaikki luottamusmiehet järjestämisen osalta ennen liittokokousta 2019, sekä läpiviety järjestämiskampanja mahdollisimman monen luottamusmiehen työpaikalla. Noin 900 luottamusmiestä tullaan kontaktoimaan.

Tammi-maaliskuun 2018 aikana oli 55 kampanjaa, joista sisäisiä kampanjoita 47. Kohdetyöpaikat työllistävät 7400 työntekijää. Kampanjoista saatiin 67 uutta jäsentä ja 10 uutta luottamushenkilöä. 895 työntekijää nousi paikallisen edunvalvonnan piiriin.

Koivuniemi totesi, että kokonaisuudessaan järjestämiskampanjan kehitys on ollut alusta asti nousujohteista.

Sisäisen järjestämisen myötä on siirrytty huomattavasti isompiin järjestämiskohteisiin, joissa volyymit kasvavat. Tietoisuus ja osaaminen järjestämisen ympärillä lisääntynyt, joka mahdollistaa huomattavasti isompien kampanjoiden pyörittämisen.

Tästä eteenpäin pyritään saamaan laajuutta vielä isommilla kampanjoilla. Tällä tahdilla olemme saavuttaneet liittokokoukseen mennessä ne tavoitteet, jotka liittokokous asetti, Koivuniemi totesi.

Ajankohtaiskatsauksen päätteeksi käytiin yleiskeskustelu.

Anne Nyman (Häme-Pirkanmaa):

Nyman totesi, että tes-neuvotteluiden aikana on ehdottoman tärkeää pitää yhtä ja yhdessä taistella. Tuona aikana rivit eivät saat rakoilla. Nyman kiitteli kiinteistöpalvelualan ja kaupan alan puolesta rohkeasti taistelleita jäseniä ulosmarsseineen. Nyman kiitti neuvottelijoita, liiton hallitusta ja sopimuslatoimikuntia sekä tes-neuvottelijoita saavutetuista tuloksista. Neuvotteluissa näytimme yhdessä PAMin voiman.

Merja Lehto (Helsinki-Uusimaa):

Lehto kritisoi työnantajien haluttomuutta aitoon keskustelemaan yhteistyöhön työehtosopimusneuvotteluissa. Työntekijäleirissä ei herunut arvostusta työntekijöille, saatikka liiton luottamushenkilöille. Lehto kritisoi myös voimakkaasti valtakunnansovittelija Minna Helteen lukkoon lyömään palkankorotuksen enimmäistasoa ns. yleisen linjan mukaisesti.

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

Virpi Torniainen (Kaakkois-Suomi):

Torniainen muistutti, kuinka tes-neuvotteluista lähdettiin hakemaan isoja korotuksia euroina, ei prosentteina. Myös lakkoon valmistauduttiin kouluttamalla kentän väkeä, lakkoa jopa odotettiin. Mutta sokaisiko työntajaliittojen rajut heikennysesitykset meidät kokonaan ja lopulta päädyimme vain torjumaan heikennysesityksiä, unohtaen omat vaatimukset Torniainen pohti. Sopusuhteinen lopulta torjuntavoitolla. Kuinka tässä näin kävikään? Prosenttikorotuksilla jääme edelleen jälkeen teollisuuden keskiansiosta, Torniainen totesi.

Ulla Leskinen (Itä-Suomi):

Leskinen oli huolissaan jäsenkadosta liitoista ja ay-perinteen heikkenemisestä. Samalla Yleinen työttömyyskassa YTK:n vetovoimaisuus kasvaa. Leskisen mielestä palkansaajakeskusjärjestöjen olisi yhdessä saatava suunta kääntymään. On aika muuttua muuttuneen yhteiskunnan mukana ja ottaa uusia keinoja käyttöön jäsenkadon vähentämiseksi. Leskinen esitti muutoksia mm. jäsenmaksurakenteeseen.

Minna Ropponen-Korhonen (Itä-Suomi):

Ropponen-Korhonen pohti ammattiliiton jäsenyyden tärkeyttä ja yleissitovuuden merkitystä. Hän korosti poliittisen vaikuttamisen merkitystä, joka on suoran sidonnainen työelämässä tapahtuviin muutoksiin ja palkansaajan asemaan. Ropponen-Korhonen mietti, onko PAMin jäsenmaksun suuruus kilpailukykyinen? Hän muistutti, että olemassa olevista jäsenistä on pidettävä huoli ja jäsenen on saatava muutakin vastinetta jäsenmaksulle kuin yleissitova työehtosopimus. Ilman jäseniä emme ole yhtikäs mitään!

Tiina Kuusisto (Häme-Pirkanmaa):

Kuusisto kysyi miksi ammattiosastot eivät saa ilmoituksia uusista luottamushenkilöistä hyväksyttäväksi luottamushenkilövalintojen jälkeen. Osaston mallisääntöjen mukaan ammattiosastot hyväksyvät uudet luottamushenkilöt valintojen jälkeen. Asiaa aluetoimistosta kysytyään, on hän saanut kaksi erilaista vastausta. Hän toivoi nyt selkeää vastausta asiaan, koska hänen ammattiosasto haluaa lähettää uusille luottamushenkilöille tietoa osaston toiminnasta.

Ulla Leskinen (Itä-Suomi):

Leskinen kertasi maan hallituksen lukuisia toimia, jotka ovat heikentäneet duunareiden, pienituloisten, opiskelijoiden ja eläkeläisten asemaa. Esimerkkinä kiky, aktiivimalli, oppisopimusoppilaiden ottaminen irtisanottujen tilalle, alle 30-vuotiaiden määräaikaisuuden perusteiden poistaminen jne. Tulevissa eduskuntavaaleissa äänestetään työehtojen puolesta ja niiden tulevaisuudesta. Leskinen muistutti tärkeästä päivästä 14.4.2019 eli seuraavien eduskuntavaalien äänestyspäivästä. Meillä on mahdollisuus vaihtaa hallitus, jos ymmärrämme äänestämisen tärkeyden. Leskinen toivoi, että PAM kampanjoisi äänestämisen tärkeydestä ja toivoi, että aktiivit veisivät samaa viestiä työpaikoille.

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

Anne Nyman (Häme-Pirkanmaa):

Nyman totesi, että Sipilän hallituksen ay-liikkeen vastaiset toimet ovat avanneet hänen silmänsä poliittisen vaikuttamisen tärkeydelle. Nyman kannusti äänestämään ja pitämään huolta siitä, että myös kaikki kaverit ja työtoverit äänestävät. Nyman muistutti, että on tärkeä kertoa tietämättömille, mikä puolue on kenenkin asialla.

Niina Ruutinen (Helsinki-Uusimaa):

Ruutinen ihmetteli maan hallituksen kykenemättömyyttä asettua heikomman asemaan ja sen toimintaa vain ajaakseen hyvinvointiyhteiskunnan etuja, niin että rikkaat rikastuu ja köyhät köyhtyy. Kansalaiset eivät luota enää politiikkaan. Maa tarvitsee tekijöitä, ei tunareita. Ruutinen kannusti kaikkia vaalityöhön, lobbaukseen ja äänestämään. Yhdessä on taisteltava heikomman hyväksi. Meillä on yhdessä mahdollisuus vaikuttaa ja ottaa valta takaisin!

Nasu Kuuvalo (Helsinki-Uusimaa):

Kuuvalo totesi, että ay-liikkeen tila on heikentynyt ja tähän on syynä työnantajien suuntaan toimivat ay-aktiivit. Tämän lisäksi oikeasti työntekijöiden etuja ajavat aktiivit joutuvat työnantajien hampaisiin ja jopa kiusaamisen kohteeksi. Kuuvalo kertoi omakohtaisia kokemuksia ja ihmetteli, miten ay-liike pysyy pystyssä ja uskottavana, jos rivimme rakoilevat omissa piireissämme? Jos ei ole munaa hoitaa luottamuspestiään, niin ei niihin pitäisi silloin edes hakeutua!

Merja Lehto (Helsinki-Uusimaa):

Lehto kertoi loppuvuonna 2017 marava-alojen sopimusaloimikuntien valmistelemasta kirjeestä, jolla haluttiin tsemppata marava-alan ammattiosastoja alkaviin työehtosopimusneuvotteluihin. Olihan neuvotteluihin tarkoitus lähteä marava-ala kärjessä. Lehto pettyi liiton hallitukseen, joka omi idean omiin nimiinsä ja muutti kirjeen alkuperäistä ideaa. Lisäksi Lehto ihmetteli, että kaupan sopimusaloimikunta oli saanut lähestyä oman alan ammattiosastoja itsenäisesti, mutta marava-ala ei.

Virpi Torniainen (Kaakkois-Suomi):

Torniainen puhui liittokokousvaaleihin valmistautumisesta. Hän toivoi alueellisia tapaamisia ennen varsinaista kokousta. Tämä mahdollistaisi tutustumisen muihin alueen edustajiin. Myös vaalivaliokunnan edustajan on hyvä tuntee oman alueen edustajat hyvin. Torniainen toivoi, että ensi vuoden alueiden budjetoinnissa tämä toive otetaan huomioon. Torniainen kysyi, meneekö paikkajako vaalivaliokuntaan ja hallitukseen maakunnallisten vaalipiirien vai alueiden mukaan? Lisäksi Torniainen pohti, miten äänestysaktiivisuutta saadaan lisättyä liittokokousvaaleissa.

Sari Pihlajaniemi (Lounais-Suomi):

Pihlajaniemi toivoi, että liitto järjestäisi pidetyt työsuojelupäivät myös ensi vuonna. Pihlajaniemellä oli tieto, ettei liittokokousvuonna niitä järjestettäisi. Pihlajaniemi ehdotti, että liittokokouksen kustannuksista säästettäisiin, niin että työsuojelupäivät pystyttäisiin järjestämään. Lisäksi Pihlajaniemi halusi jakaa ilon saamastaan kokoaikaisen myyjän työsopimuksesta 17 osa-aikaisen

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

vuoden jälkeen. Kauppias oli kokoaikaistanut kaikki osa-aikaiset ja vähentänyt yksintyöskentelyn minimiin. Pihlajaniemi toivoi asiasta juttua PAM-lehteen.

Tiina Kuusisto:

Kuusisto kertoi, ettei hänen ammattiosasto saa tietoa PAMin osastosta toiseen siirtyneistä ns. vanhoista jäsenistä. Ammattiosasto haluaisi toivottaa uudet jäsenet tervetulleeksi ja tiedottaa osaston toiminnasta. Kuusisto toivoi liitolta apua asiaan.

Merja Lehto (Helsinki-Uusimaa):

Lehto lausui toiveen laulun ”Mararosvot” myötä Matkailu- ja ravintolapalvelut Mara ry:ltä työntekijöille lisää euroja tiskiini.

Seuraavaksi kuultiin kommenttipuheenvuorot yleiskeskustelussa esiin tulleisiin asioihin.

Ann Selin kiitteli ilahtuneena valtuuston jäseniä kannustuksesta poliittiseen aktiivisuuteen. Selin vastasi Lehdolle, että liiton hallitus oli muokannut hivenen marava-alojen sopimusaloimikuntien laatimaa kirjettä, mutta ei missään nimessä ominut ideaa nimiinsä. Kirjeeseen oli kirjattu maininta siitä, kenen idea kirje alun perin oli. Selin pahoitteli, mikäli asia on ymmärretty väärin. Väite siitä, että kaupanalan sopimusaloimikunnat olisivat saaneet lähestyä oman alan osastoja, mutta marava-ala ei, ei pidä paikkaansa. Kaikkia ammattiryhmiä on kohdeltu tasa-arvoisesti. Kirje lähti hallituksen nimissä kaikille liiton ammattiosastoille.

Selin vastasi Virpi Torniaiselle, että ennen liittokokousta järjestetään koulutusta. Lisäksi hän totesi, että paikkajakoihin liittyvät asiat käsitellään valtuuston kokouksessa myöhemmin esityslistan mukaisesti.

Selin vastasi Pihlajaniemelle työsuojelupäivien osalta, että liiton operatiivista toimintasuunnitelmaa vuodelle 2019 ei ole vielä tehty, joten mitään päätöksiä esimerkiksi työsuojelupäivien suhteen ole tehty. Selvää on, että liittokokousvuonna muut isommat tapahtumat jäävät vähemmälle.

Järjestöjohtaja **Niina Koivuniemi** vastasi Kuusistolle, että ammattiosastot näkevät uudet luottamushenkilövalinnat sekä osastosta toiseen siirtyneet jäsenet sähköisestä järjestelmästä, jonne on pääsy aktiivien sähköisen työtilan kautta. Apua järjestelmän käyttöön saa aluetoimistosta. Lisäksi ammattiosastot voivat myöntää valtuuden liiton aluetoimistolle hyväksyä luottamusmiesvalinnat. Koivuniemi pahoitteli liitosta saatuja puutteellisia tai vääriä neuvoja.

Merkittiin kuulluksi Ann Selinin ajankohtaiskatsaus, Koivuniemen esittely järjestämisestä sekä yleiskeskustelussa pidetyt puheenvuorot.

Kokous keskeytettiin kahvitauon ajaksi klo 15.03.

Kokousta jatkettiin klo 15.37, puheenjohtajana Sauli Isokoski.

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

8. Hallituksen uuden jäsenen valinta

Hallituksen jäsen Satu Leinonen (kaupan ala/Helsinki) on pyytänyt ja saanut eron PAMin hallituksesta 17.1.2018 alkaen. Syynä on ollut alan vaihto. Leinosen tilalle oli valittava uusi jäsen hallitukseen.

Nasu Kuuvalo (Helsinki-Uusimaa) esitti kannatettuna esityksenä: *Helsinki-Uusimaan valtuustoryhmä on Helsingissä 8.5.2018 pitämässään kokouksessa päättänyt esittää Harry Vainiota PAMin hallituksen jäseneksi Satu Leinosen erottua PAMin hallituksesta.*

Harry Vainiolla on pitkä ja asiantunteva kokemus ammattiyhdistysliikkeen aktiivina. Hänellä on ennestään työskentelykokemusta niin PAMin edustajiston ajoilta kuin mykyisessä PAMin valtuustossakin. Vuosien varrella myös aikaisempi PAMin hallituksessa työskentely on Vainiolle kokemuksen kautta kerryttänyt rautaista osaamista, jonka vuoksi hänellä on valmius toimia vaikeitakin päätöksiä tehtäessä.

Harry Vainio on työelämävaliokunnan jäsen sekä Kaupan myyjien sopimusalatoimikunnan jäsen. Lisäksi hän on hyvin valveutunut Suomen työmarkkinoiden tilanteesta sekä ajan tasalla maamme hallituksen toimista niin ay-liikettä kohtaan kuin myös sen vaikutuksista työelämässä olevien oikeuksiin ja mahdollisuuksiin osana suomalaista työelämää.

Helsinki-Uusimaan valtuustoryhmä katsoo Harry Vainion kokemuksen ja vankan osaamisen edistävän PAMin hallituksen päätöksenteossa tasa-arvoa sekä yhteiskunnallisesti ajateltuna hyötysuhteen toteutumista niin ay-liikkeen kuin työnantajien näkökulmat tasapainoisesti huomioituna ja näin edistävän sopimusyhteiskunnan jatkumisen tulevaisuudessakin osana sivistysvaltion kehittämistä.

Merja Lehto (Helsinki-Uusimaa) kannatti esitystä.

Puheenjohtaja totesi, ettei muita esityksiä PAMin hallituksen jäseneksi ole tehty. Valtuusto päätti valita Harry Vainion PAMin hallitukseen jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Onnitteltiin ja kukitettiin Vainio.

Harry Vainio esitti kiitokset luottamuksesta.

9. Liiton sääntöjen ja osaston mallisääntöjen uudistaminen

Kuultiin liiton viestintäjohtaja Timo Piironen alustus liiton sääntöjen ja osaston mallisääntöjen uudistamiseksi.

Hallituksen valitsemassa sääntötyöryhmässä työskentelivät Sauli Isokoski (puheenjohtaja), Berhan Ahmadi, Sirpa Laakso, Sini Heikkinen, Petri Järvinen, Sirpa Leppäkangas (sihteeri) ja Timo Piironen (sihteeri).

Sääntötyöryhmä pyysi muutosesityksiä ammattiosastoilta sekä valtuuston, valiokuntien ja sopimusalakuntien jäseniltä 1.6. – 18.9.2017. Muutosesityksiä

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

toimitettiin liiton sääntöihin 16 ja osastojen mallisääntöihin neljä. Sääntötyöryhmä käsitteli esitykset sekä aiemmin valtuuston aloitteina olleet esitykset ja teki esityksen säännöistä hallitukselle. Hallitus käsitteli lausunnonleone menevät esitykset. Seuraavaksi 8.1.-16.3.2018 pyydettiin lausunnot ammattiosastoilta. Lausunnot sääntöihin toimitettiin yhteensä 31. Sääntötyöryhmä käsitteli lausuntojen lisäksi valtuustoaloitteena olevat sääntömuutosesitykset ja teki esityksen säännöistä hallitukselle. Lopuksi hallitus teki säännöistä esitykset valtuustolle.

Piironen esitteli muutosesitykset liiton sääntöihin sekä ammattiosastojen mallisääntöihin ja puheenhohtaja avasi keskustelun.

Minna Ropponen-Korhonen (Itä-Suomi):

Ropponen-Korhonen kysyi miksi säännöissä on erilaisia kirjauksia luottamustehtävästä eroamisesta tai erottamisesta.

Niina Ruutinen (Helsinki-Uusimaa):

Ruutinen kiitti sääntötyöryhmän sihteereitä erittäin hyvästä yhteistyöstä hänen ja Merja Lehdon tehtyä useampikin esitys sääntötyöryhmälle.

Timo Piironen vastasi Ropponen-Korhoselle, että luottamushenkilöiden eroaminen ja erottaminen perustuvat joko Yhdistyslakiin tai liiton tai osaston mallisääntöihin. Siksi asia ei ole suoraviivainen.

Valtuusto päätti liiton ja osaston mallisääntöjen uudistamisesta hallituksen esityksen mukaisesti.

10. Vaalijärjestyksestä päättäminen

Kuultiin järjestöpäällikkö Heidi Lehikoisen esittely vaalijärjestyksen uudistamiseksi. Hallituksen esitys on pääasiassa vanhan vaalijärjestyksen mukainen, mutta joitain muutoksia säännöistä tai järjestelmistä johtuen on esitetty. Mm. vaalijärjestys esitetään toistaiseksi voimassa olevaksi ja vaalipiirit esitetään maakuntien mukaiseksi. Myös äänestystavan muuttamista sähköiseksi esitetään.

Valtuusto päätti vaalijärjestyksestä hallituksen esityksen mukaisesti.

Puheenjohtajaksi vaihtui Berhan Ahmadi.

11. Valtuustoaloitteista päättäminen

Todettiin valtuustolle saapuneet 30 aloitetta, joihin hallitus on laatinut lausunnot.

Käsiteltiin aloitteet 1-8 jokainen erikseen ja sääntömuutoksiin liittyvät aloitteet 9-30 nippuna.

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

Aloite 1: Muutosesitys kaikkiin työehtosopimuksiin: Työntekijän 50- ja 60-vuotispäivä on oltava aina palkallinen vapaapäivä

Työntekijän 50- ja 60-vuotispäivä on oltava aina palkallinen vapaapäivä riippumatta siitä, osuuko se arkipäivälle tai viikonlopulle. Kaikkiin työehtosopimuksiin on tultava sama teksti. Työnantajat laittavat merkkipäivälle vapaapäivän, ettei heidän tarvitse siitä maksaa työntekijälle palkkaa. Voimassa olevissa työehtosopimuksissa sanotaan, että merkkipäivä on palkallinen, vain mikäli sinä päivänä on työpäivä.

Ammattiosasto PAM-Etelä-Pohjanmaan osasto 031 ry esittää, että PAM ryhtyy toimenpiteisiin tekstimuutoksen tekemisestä kaikkiin työehtosopimuksiin.

PAM-Etelä-Pohjanmaan osasto ry 031

Hallituksen lausunto:

Työehtosopimusten kirjausten mukaisesti työntekijä saa palkallisen vapaan työntekijän 50- tai 60-vuotispäivänä sen osuessa työpäivälle riippumatta siitä sattuuiko merkkipäivä arkipäivälle tai viikonlopulle. 50- ja 60-vuotispäivän palkallisuus ilman, että merkkipäivän tulee sattua työvuoroluetteloon merkityn työpäivän kohdalle olisi määräyksenä selkeä.

Päätösesitys:

Valtuusto päättää siirtää aloitteen kaikkien sopimuslatoimikuntien käsiteltäväksi.

Päätös: *Valtuusto päätti siirtää aloitteen kaikkien sopimuslatoimikuntien käsiteltäväksi.*

Aloite 2: MARAVA alan palkkaryhmien 1 huomioiminen palkkauudistuksessa

Palkkaluokkien tarkistus ei nyt yhtään huomioi matalemmin palkattuja eli lähinnä palkkaryhmä 1 (tiskarit, aputyöntekijät), Heitä ei paljoa tuleva prosenttikorotus lämmitä, ei varsinkaan niitä, jotka ovat olleet yli 10v töissä tiskihuollossa.

PAM Hotelli- ja Ravintola- alan Oulun osasto 710

Hallituksen lausunto:

Matkailu-, ravintola- ja vapaa-ajan palveluiden työehtosopimusneuvotteluiden yksi keskeisimmistä tavoitteista oli alan ansiokehitysohjelmasta sopiminen. Työnantajapuoli kuitenkin koordinoi voimakkaasti palkankorotusten tasoa ja kustannusvaikutusta, minkä vuoksi ansiokehitysohjelmasta ei ollut mahdollista tässä yhteydessä sopia. Mahdollisuutta laatia tällainen ohjelma käsitellään kuitenkin liittojen välisessä työryhmässä sopimuskauden aikana.

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

Työntekijöitä koskevassa palkkaratkaisussa sovittiin erikseen henkilökohtaisten palkkojen korotuksista ja taulukkopalkkojen korotuksista. Henkilökohtaisten palkkojen korotukset (1.5.2018 1,8 % ja 1.5.2019 1,7 %) koskevat kaikkia työsuhteessa olevia työntekijöitä.

Taulukkopalkkojen korotukset sovittiin puolestaan kohdennettaviksi erityisesti vaativampien tehtävien ja niiden osalta kokeneempien työntekijöiden palkkataulukoihin. Tällä pystyttiin saamaan tietyille työntekijäryhmille ns. yleistä linjaa selkeästi korkeammat korotukset. Kohdentamisella pyrittiin myös osaltaan edistämään tavoitetta erityisesti alan ammattityön ansiotason kehittämiseksi. Vastaavasta tavoitteesta on sovittu osana palkkausjärjestelmän uudistamista valmistelevan työryhmän toimeksiantoa.

Sovitun ratkaisun jälkeen alan vähimmäispalkat kohoavat parhaimmillaankin vain reiluun 2000 euroon. Siksi liittojen välisissä työryhmissä ja tulevissa työehtosopimusneuvotteluissa myös yritystason palkitsemisjärjestelmiä rakennettaessa tulee jatkossa pyrkiä entistä voimakkaammin ponnistelemaan sen eteen, että alan palkat riittävät elämiseen ja pystyvät houkuttelemaan alalle ammattitaitoista työvoimaa.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee aloitteen tiedoksi.

Päätös: *Valtuusto merkitsi aloitteen tiedoksi.*

Aloite 3: MARAVA palkkatyöryhmän edustus

Suunnitteilla olevaan palkkaryhmien uudistusryhmään pitäisi valita edustaja jokaisesta MARAVAn ammattiryhmästä (esimerkiksi henkilöstöravintola, a'la carte ravintola, huoltoasemat).

PAM Hotelli- ja Ravintola-alan Oulun osasto 710

Hallituksen lausunto:

Matkailu-, ravintola- ja vapaa-ajan palveluita koskevassa työehtosopimusratkaisussa sovittiin liittojen välisestä työryhmästä, jonka tehtävänä on jatkaa alan palkkausjärjestelmän uudistamistyötä sekä selvittää mm. mahdollisuuksia pidempiaikaiseen ansiokehitysohjelmaan.

Liittojen väliset työryhmät ovat osa niin sanottua jatkuvan neuvottelun menettelyä. Työryhmissä valmisteltaviksi on siksi sovittu tyypillisesti sellaisia kehittämisteemoja, joita ei laajuutensa vuoksi ole tarkoituksenmukaista käsitellä yksinomaan varsinaisissa työehtosopimusneuvotteluissa. Valmistelevalta roolista johtuen työryhmä koostuu pääsääntöisesti liittojen asiantuntijoista.

Marava-alan työntekijöiden ja esimiesten sopimusaloimikunnilla on keskeinen rooli palkkausjärjestelmätyöryhmän ja muiden työryhmien työskentelyn ohjaamisessa. Sopimusaloimikunnissa puolestaan on

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

edustettuina laajalti alan eri sektorit, yritykset ja työtehtävät. Mahdollisista muutoksista päätetään työryhmän valmistelun pohjalta osana normaalia neuvotteluprosessia niin, että muutosesitykset käsitellään sopimuslatoimikunnissa ja varsinaiset päätökset työehtosopimuksen muuttamisesta tekee liiton hallitus.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee aloitteen tiedoksi. Tes-ryhmien kokoonpanosta päätetään työnantajaliittojen kanssa yhdessä.

Päätös: *Valtuusto merkitsi aloitteen tiedoksi. Tes-ryhmien kokoonpanosta päätetään työnantajaliittojen kanssa yhdessä.*

Aloite 4: Muutosvaatimuksia työ sopimuslakiin, alkoholilakiin ja tarvittaessa myös kaupan työehtosopimukseen

On pidettävä tiukasti ja kaikin keinoin kiinni siitä, että työehtosopimusten yleisittovuuteen ja työntekijän irtisanomissuojaan ei tehdä muutoksia ainakaan niitä heikentävästi.

Työsopimuslakiin olisi kirjattava työnantajalle velvoite tarjota omille vanhoille osa-aikaisella työ sopimuksella työskenteleville työntekijöille kokoaikaisen tuntimäärän sisältävää työ sopimusta ennen uusien työntekijöiden palkkaamista. Suurien työnantajien kohdalla, joilla on monia erillisiä toimipaikkoja saman kunnan alueella tai koko Suomessa, tämän veloitteen tulisi koskea yksinomaan sitä samaa toimipaikkaa, mikäli liikkuminen kodin ja toimipaikan välillä on työntekijälle hankalaa. Kokoaikaisella tuntimäärällä tarkoitetaan tässä sitä, mitä kussakin työehtosopimuksessa säädetään.

Suomen Hallituksen esityksen HE88/2015 ja sen voimaantulon johdosta 30.12.2015, päivittäistavarakaupan toimialalla siirryttiin asteittain tammikuusta 2016 lähtien käyttämään laajempia aukioloaikoja jolloin kauppojen aukioloajat lisääntyivät tuntuvasti ja työntekijöiden työajat laajenivat huomattavasti vaikuttamatta kuitenkaan lisäävästi osa-aikaisella työ sopimuksella työskentelevien kokoaikaistamismääriin.

Työntajapuolella toimittiin mm. sillä tavoin, että he antoivat osa-aikaisella työ sopimuksella työskenteleville sopimuksen mukaiset tunnit, ja laittoivat mahdolliset lisätyövuorot esille esimerkiksi työpaikan henkilökunnan ilmoitustaululle tms. paikalle josta osa-aikaisilla työntekijöillä oli mahdollisuus käydä niitä varaamassa itselleen, eivätkä lähteneet suoraan kokoaikaistamaan vanhoja työntekijöitä vaikka lisätyötunteja olisi ollut tarjolla enemmän kuin viikossa on päiviä ja vuorokaudessa tunteja.

Lisäksi Kaupan Työehtosopimuksessa oleva kirjaus ”Alle 37,5 tuntia tekevän viikkotyöajan ollessa ilman perusteltua syytä työ sopimuksessa sovittua työaikaa pidempi se sovitaan todellista viikkotyöaikaa vastaavaksi” on nykytilanteessa jäänyt ponnottomaksi kirjaukseksi koska työntajaja on aina esittänyt itse perustelemansa syyn johon tuomioistuimetkin ovat pääosin

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

perustaneet ratkaisunsa työnantajan hyväksi, joten tähänkään perustuen työntekijät eivät ole saaneet päivitettyä työsopimustaan.

1.2.2018 voimaan tulleeseen uuteen Kaupan työehtosopimukseen tehtiin täsmennyksiä liittyen toteutuneiden työtuntimäärien tarkasteluun, mutta käytännössä se tulee mahdollisesti johtamaan siihen, että työnantaja alkaa vain entistä tarkemmin seuraamaan jo työvuorojen suunnitteluvaiheessa sitä, ettei työntekijän sopimuksen mukaiset, työvuorolistoihin piirretyt varsinaiset työtunnit, ylitä tasoittumisjakson aikana sopimuksen mukaista tuntimäärää. Näiden syiden vuoksi Työsopimuslakiin olisi saatava selkeä, työnantajaa velvoittava kirjaus kokoaikaisen työsopimuksen tarjoamisesta.

Työsopimuslakiin muutos, että työsopimusta ei voitaisi enää tehdä suullisesti, vaan ainoastaan kirjallisesti tai sähköisesti. Tämä parantaisi työntekijän oikeusturvaa entisestään työsopimukseen liittyvissä erimielisyyssasioissa.

Työsopimuslakiin tehtävä muutokset mitkä mahdollistaisivat osa-aikaisella työsopimuksella työskenteleville oikeuden irtisanoa työsopimuksensa päättymään sen työpäivän tai työvuoron päättyessä, jonka aikana irtisanomisilmoitus on toimitettu toiselle sopijapuolelle, allekirjoitettuaan kokoaikaisen tuntimäärän sisältävän työsopimuksen toisen työnantajan kanssa. Osa-aikainen työsopimus kun antaa työnantajalle pelivaraa mutta tuo työntekijälle epävarmuutta. Lisäksi osa-aikaisten työsopimuksien käyttäminen on lähes poikkeuksetta suunnitelmallista ja tietoista työnantajan puolelta ja siksi myöskin tällaisella työsopimuksella työskentelevien oikeuksia on parannettava entisestään myöskin tällä tavalla.

Työsopimuslakiin kirjattava laittomasti irtisanotuille työntekijöille takaisinmeno-oikeus samalle työnantajalle. Huom! Takaisinmeno-oikeus, ei takaisinmenovelvollisuutta.

Työttömyysturvalakiin kirjattava, että työnantajan laittomasta toiminnasta johtuvista syistä itse irtisanoutuneille oikeus lainmukaisesti korvauksiin ja työttömyystukiin ilman karenssia.

Nämä muutokset olisivat tärkeitä varsinkin nyt kun hallitus ajoi väkisin työttömien aktiivimallin läpi ja aukioloajatkin vapautettiin vailla osa-aikaisten kokoaikaistamisvelvollisuutta!

Alkoholilain kohtaan ”Vähittäismyyntikiellot” ja siellä kohtaan ”Alkoholijuomaa ei saa alkoholijuomamyymälässä tai 14 §:n 4 momentissa tarkoitetussa myyntipaikassa myydä häiritsevästi käyttäytyvälle tai selvästi päihtyneelle” on tehtävä kirjaus, jossa sallitaan myyjän oman harkinnan käyttö myyntitilanne huomioon ottaen. Esimerkkinä esimerkiksi Alepa jossa on työvuorossa 2 hentoista naismyyjää ja myymälään tulee 2 tai useampi häiritsevästi käyttäytyvää isokokoista miestä jotka ovat sekaisin alkoholin ja huumausaineiden sekakäytöstä. Nykyisellään laki käytännössä velvoittaa riskeeraamaan oman työturvallisuuden ja siksi siihen tulisi lisätä myyjälle oikeus käyttää omaa harkintaa.

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

PAM-Helsingin Kauppatyöntekijät ry vaatii, että PAM ryhtyy toimenpiteisiin esittämiemme asioiden viemiseksi eteenpäin työmarkkinaosapuolten välillä sekä valtioneuvostoon ja eduskuntaan sekä eduskuntapuolueiden vuoden 2019 eduskuntavaalien tavoiteohjelmiin, erityisesti Suomen Sosiaalidemokraattisen Puolueen/Vasemmistoliiton tavoiteohjelmiin.

Vaadimme että PAMin Valtuuston puheenjohtaja tai hänen valtuuttamansa henkilö on yhteydessä PAM-Helsingin Kauppatyöntekijät ry:n puheenjohtajaan ja aloitteen tekijään, PAM-Helsingin Kauppatyöntekijät ry:n johtokunnan varsinaiseen jäseneseen, Olli Saarikkoon, aloitteen käsittelyvaiheista.

PAM-Helsingin Kauppatyöntekijät ry

Hallituksen lausunto:

Lisätyön tarjoaminen

Aloitteessa nostetaan esiin tärkeä tavoite osa-aikaisten työtuntien lisäämiseen ja työntekijöiden oikeuteen saada kokoaikaisia työsuhteita.

Kuten aloitteessa todetaan, kaupan työehtosopimukseen otettiin tätä oikeutta täsmentäviä kirjauksia. Työnantajalla on velvoite perustella kirjallisesti merkittävät poikkeamat työsopimustunteihin nähden. Tämä yhdessä uuden ja aiempaa velvoittavamman, toteutuneen viikkotyöajan tarkastelujakson kanssa toivottavasti parantaa osa-aikaisten oikeutta saada lisätöitä. Kirjaus on uusi ja sen toteutumista seurataan ja tarvittaessa nostetaan uudelleen esiin.

Ylipäätään tavoitteet osa-aikaisten työntekijöiden oikeuksien parantamiseksi ovat ajankohtaisia edelleen. Hallitus on antanut esityksen, jossa niin sanotuilla 0-tuntisopimuksilla työskentelevien ja vaihtelevaa työaikaan tekevien työntekijöiden oikeuksia pyrittiin parantamaan. PAM on ollut aktiivisesti lain valmistelussa mukana. Lopputulos ei ollut riittävä ja lainsäädännön parantamista tältä osin tullaan edelleen vaatimaan. Osa-aikaisten kysymykset ovat esillä myös eduskuntavaalitavoitteissamme.

Työsopimuslaki lähtee tällä hetkellä siitä, että jos työnantaja tarvitsee lisää työntekijöitä hänen osa-aikatyötä tekeville työntekijöilleen sopiviin tehtäviin, työnantajan on työsopimuslain (2 luku 5 §) mukaan tarjottava näitä töitä osa-aikatyöntekijöille. Jos työn vastaanottaminen edellyttää sellaista koulutusta, jonka työnantaja voi työntekijän soveltuvuuteen nähden kohtuudella järjestää, työntekijälle on annettava tällainen koulutus.

Työnantajalla on siis velvollisuus tarjota lisätyötä kaikille siihen halukkaille oma-aloitteisesti ja tasapuolisesti. Lisätyötä on tarjottava, kun vapautuu kokoaikainen työpaikka tai tarjolla on ”ylimääräisiä” työtunteja. Mikäli työnantaja ei täytä velvollisuuttaan lisätyön tarjoamiseen, työntekijällä on oikeus vaatia korvausta aiheutuneesta ansionmenetyksestä.

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

Aloitteessa esitetty tavoite kokoaikatyön nostamiseksi ensisijaiseksi työsuhteen muodoksi on tärkeä. Nykylainsäädäntö ei aseta mitään erityisiä vaatimuksia osa-aikatyön käyttämiselle, eikä velvoita kokoaikaisiin työsuhteisiin. Osa-aikaisten oikeus lisätöihin ei nykylainsäädännössä ota kantaa siihen, tuleeko työsuhteen muuttua kokoaikaiseksi, velvoite on ainoastaan tarjota lisääntynyt työ osa-aikaisille. Kokoaikaisen työn ensisijaisuuden tunnustaminen lainsäädännössä on tärkeä tavoite nyt ja tulevaisuudessa.

Kirjallinen työsopimus

PAM suosittelee työsopimuksen tekemistä kirjallisena. Joissain työehtosopimuksissa tällainen vaatimus onkin. Työsopimuslain mukaan kuitenkin työsopimus voidaan tehdä suullisesti, kirjallisesti tai sähköisesti. Työsopimuksen tekeminen kirjallisesti on sekä työnantajan että työntekijän edun mukaista, jotta voidaan luotettavasti tarkistaa, mitä on sovittu. Jos työnantaja ei tee kirjallista työsopimusta ja työsuhte on sovittu toistaiseksi voimassa olevaksi tai yli kuukauden kestäväksi määräajaksi, työnantajan on joka tapauksessa annettava työntekijälle kirjallinen selvitys työnteon keskeisistä ehdoista.

Esitys lainsäädännön muuttamiseksi on kannatettava.

Takaisinottovelvollisuus

Työsopimuslain mukaan töitä on tarjottava ensin irtisanotulle työntekijälle, mikäli työnantaja tarvitsee uusia työntekijöitä samoihin tai samankaltaisiin tehtäviin, joita irtisanottu työntekijä on tehnyt.

Takaisinottovelvollisuus on voimassa neljän kuukauden ajan työntekijän irtisanomisajan päättymisestä. Vastustuksestamme huolimatta nykyinen Suomen hallitus lyhensi takaisinottovelvoitetta neljään kuukauteen. Takaisinottovelvoite on tärkeä osa työntekijän irtisanomissuojaa.

Aloilla joilla työehtosopimuksen osana noudatetaan irtisanomissuojasopimusta (TT-SAK 2001) takaisinottovelvollisuus on edelleen 9 kuukautta. (esim. Vartijat).

Takaisinottovelvoitteeseen liittyvät tavoitteet ovat ajankohtaisia ja tärkeitä erityisesti nyt, kun keskeistä työntekijän suojaksi säädettyä lainsäädäntöä on heikennetty.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee aloitteen tiedoksi. PAM vaikuttaa aloitteessa mainittujen epäkohtien ratkaisemiseksi yhteiskunnalliseen keskusteluun sekä työlainsäädännön sisältöön.

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

Päätös: *Valtuusto merkitsi aloitteen tiedoksi. PAM vaikuttaa aloitteessa mainittujen epäkohtien ratkaisemiseksi yhteiskunnalliseen keskusteluun sekä työlainsäädännön sisältöön.*

Aloite 5: **PAMin tulee valita keskusjärjestön liittokokousedustajat sekä valtuuston jäsenet demokraattisin vaalein. Valintaperusteet tulee ennen kaikkea olla koko jäsenistön saatavilla ja se, miten valintoihin voi kukin vaikuttaa.**

Tällä hetkellä juuri kukaan PAMilainen aktiivi, saati jäsen tietää miten valinta Suomen suurimman palkansaajien edunvalvontajärjestön hallinto valitaan. Työväenluokka kokonaisuudessaan on alennustilassa ja meidän tulee avata rakenteita ja tehtävä kaikille selväksi, millä tavalla he voivat osallistua ja vaikuttaa asioihin, jotka heitä kaikista eniten koskettavat. Voimme saada toiminnan läpinäkyvyydellä ja demokraattisuuden korostamisella aikaan kasvavaa luottamusta järjestelmäämme ja tällä tavalla nostaa järjestäytymisastetta sekä kasvattaa voimaamme työnantajahegemonian murtamiseksi.

PAM - keskolaisten ammattiosasto ry 007

Hallituksen lausunto:

Keskusjärjestön hallinnossa liittojen edustajat edustavat aina liittoaan ja toimivat liittonsa linjan edistäjinä suhteessa kyseessä olevaan organisaatioon. Näin ollen lähettävän liiton hallinto tehdä päätökset siitä ketkä liiton edustajina toimivat.

Tällä hetkellä valinnat SAK:n edustajistoon tekee PAMin hallitus. Ammattiosastoilta on pyydetty esityksiä, jonka jälkeen on koottu lista, joka vastaa mahdollisimman hyvin PAMin jäsenistön jakaumaa huomioiden ikä-, ala-, sukupuoli- ja aluejakauman.

Viimeksi valinnat on tehty keväällä 2016, jolloin 69 ammattiosastoa 185:stä antoi esityksensä. Tämän jälkeen edustajistoryhmää on jouduttu täydentämään useaan otteeseen. Täydennyksissä on huomioitu ammattiosastojen aiemmat esitykset sekä hyödynnetty aluetoimistojen aluetuntemusta. Myös täydennyksissä on pyritty säilyttämään mahdollisimman tarkasti edustajistoryhmä alkuperäinen ikä-, ala-, sukupuoli- ja aluejakauma.

Jäsenistön aktiivisuus liittovaaleissa on kaikilla liitoilla ollut laskemaan päin ja äänestysprosentit ovat pääsääntöisesti olleet 20:n molemmilla puolilla. SAK:n edustajisto on monelle jäsenelle vielä kaukaisempi kuin oman liiton valtuusto. Oletettavaa on, että suora äänestys SAK:n edustajistosta ei saavuttaisi kovinkaan korkeaa äänestysprosenttia eikä vaalin lopputulos vastaisi koko jäsenkentän jakaumaa, mitä on pidetty erityisen tärkeänä, kun kyse on PAMin edustajista toisessa organisaatiossa.

Päätösesitys:

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

Valtuusto merkitsee menettelytavan tiedoksi.

Päätösesitys: Valtuusto merkitsi menettelytavan tiedoksi.

Aloite 6: Mainoskampanja televisiossa vuodenvaihteessa

Vuodenvaihteen tienoilla ammattiosastoissa käy kato yksityiseen työttömyyskassaan. Osaltaan tämä johtuu varmasti heidän vahvasta mainonnastaan televisiossa vuodenvaihteessa, joka houkuttaa jäseniä. PAMissa jäsenmäärä ei ole kasvanut toivotulla tavalla viime aikoina. Siksi katsomme, että on syytä panostaa ja satsata mainontaan televisiossa. Tiedostamme, että tämä ei ole halpaa, mutta PAM tarvitsee niin uusia jäseniä kuin myös jo jäsenenä olevien pysyvyyttä.

PAM Hotelli- ja ravintola-alan Lappeenrannan osasto 722

Hallituksen lausunto:

PAM on ottanut huomioon YTK:n mainonnan ja analysoinut sitä. YTK eroaa PAMista siinä, että sen kohderyhmä on laajempi kuin PAMin, eli kaikki töissä käyvät. Tämä tarkoittaa heille parempaa tavoitavuutta ja laajemman vastaanottajakunnan suhteessa kustannuksiin. PAM on käyttänyt televisiomainontaa ja analysoinut siitä saatuja tuloksia. Tällä hetkellä pääpaino on kohdennetussa markkinoinnissa, jonka kautta lähtee melkein 1 000 000 lähestymistä vuodessa, joista suurin osa suoramarkkinoinnin muodossa. Tämä on todettu erittäin tehokkaaksi tavaksi. Yleisen tunnettuuden ja merkityksen kasvattajana massamediat ovat kuitenkin hyviä välineitä.

Päätösesitys:

PAM lisää mahdollisuuksien mukaan mainontaa massamedioissa ja ottaa niiden ajoituksessa huomioon YTK:n kampanjoinnin.

Virpi Torniainen (Kaakkois-Suomi):

Torniainen kertoi, että aloite on hänen oman ammattiosaston tekemä ja hän halusi kiittää hallitusta lausunnostaan, jota ammattiosastossa pidettiin positiivisena. Osasto jää nyt odottamaan toiveikkaana PAMin mainontaa ja hyvä ajankohta tälle olisi esimerkiksi kesäkuinen jäsenhankintakampanja PAM is in the air.

Päätösesitys: PAM lisää mahdollisuuksien mukaan mainontaa massamedioissa ja ottaa niiden ajoituksessa huomioon YTK:n kampanjoinnin.

Aloite 7: Luottamusmiesvaalisäännön uudistaminen: Ehdokasasetteluajaksi neljätoista päivää

Tausta:

Ote PAM ry:n luottamusmiesvalintasäännöistä 2018-2019: ”

” Ehdokasasettelu Ehdokkaaksi vaaleihin voidaan asettaa ainoastaan yritykseen työsuhteessa olevat PAMIin kuuluvat työntekijät. Itseään ei voi

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

ehdottaa. Ehdokasasettelu tehdään joko a. ehdokasasettelukokouksessa tai b. kirjallisesti.

- a) Ehdokasasettelukokous Ehdokasasettelukokouksesta on ilmoitettava työntekijöille hyvissä ajoin kuitenkin vähintään seitsemän päivää ennen kokousta. Ilmoituksesta tulee käydä ilmi kokouksen aika ja paikka ja mille toimialalle ja minkä työehtosopimuksen piiriin luottamusmies valitaan. Jos ehdokkaat asetetaan kokouksessa ja se pidetään työpaikalla, on kokouksesta ilmoitettava myös työnantajalle viimeistään 7 päivää ennen tilaisuutta, ellei luottamusmiessopimuksessa ole muuta sovittu.
- b) Kirjallinen ehdokasasettelu Ilmoituksessa ehdokasasettelusta on käytävä ilmi: • minkä työehtosopimuksen piiriin ja mille toimialueelle luottamusmies valitaan • ehdokasasetteluaika • miten ja minne ehdokkaat ilmoitetaan. Ehdokkaalta tulee saada suostumus ehdokkuuteen. Ehdokasasettelun on kestettävä vähintään 7 päivää, jollei ehdokasasettelua ole tehty valintakokouksessa. Ehdokkuudessa on huomioitava luottamusmiessopimusten määräykset koskien muun muassa pääluottamusmiehen ehdokassuojaa.”

Ammattiosasto PAM003 ry esittää sääntökohtaa muutettavaksi, että

- a) Ehdokasasettelukokouksesta on ilmoitettava vähintään neljätoista päivää ennen kokousta.
- b) Ehdokasasettelun on kestettävä vähintään neljätoista päivää, jollei ehdokasasettelua ole tehty valintakokouksessa.

Peruste:

Nykyistä pidempi aika mahdollistaa paremmin työstä tilapäisesti poissaolevienkin mahdollisuuden osallistua ehdokasasetteluun. Ajan pituus on toisekseen yhteneväinen työsuojeluvaalin ehdokasasettelun kanssa.

PAM Palvelualojen Pirkanmaan ammattiosasto Pamina 003 ry

Hallituksen lausunto:

PAMin luottamusmiesvalintasääntö antaa luottamusmiesvalinnoille tietyt minimirajat, joita kaikkien tulee noudattaa. Vaaleja järjestettäessä on kuitenkin aina tärkeää huomioida kyseisen työpaikan/yrityksen tilanne sekä mahdollisuudet tiedon kulkuun.

Valintasääntöjen mukaista ehdokasasettelukokousta ei voi pitää, mikäli kaikilla jäsenillä ei ole mahdollisuutta siihen osallistua. Näin ollen tämä toimintatapa tulee yleensä kyseeseen vain pienillä toimipaikoilla tai vain yhdessä kiinteistössä toimivissa yrityksissä. Tällöin pääsääntöisesti vaalitoimikunnalla on hyvä tieto siitä, miten kaikille jäsenille saadaan ehdokasasettelukokouksesta tieto ja miten esimerkiksi loma-ajat voivat tähän vaikuttaa. Mikäli asiasta on epävarmuutta, ei ehdokasasettelukokousta tule käyttää. PAM suosittelee aina käyttämään pidempää kuin 7 päivän ilmoitusaikaa, mutta etenkin pienissä toimipaikoissa, halutaan valinta usein

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

tehdä mahdollisimman pian ja siksi on perusteltua mahdollistaa myös 7 päivän ilmoitusaika, kun kyse on ehdokasasettelukokouksesta.

Sen sijaan, mikäli työpaikalla ei pidetä ehdokasasettelukokousta vaan ehdokasasettelu hoidetaan tietyn määräajan aikana tulleilla ilmoituksilla, on perusteltua pidentää tätä aikaa nykyisestä 7 päivästä 14 päivään. Näin toki jo nyt suositellaan.

Hallitus toteaa lausuntonaan, että ennen seuraavaa luottamusmiesvalintasyksyä on liiton luottamusmiesvalintasäännöt syytä päivittää ja tämä ehdokasasetteluajan pidentäminen ottaa tällöin huomioon.

Päätösesitys:

Ennen seuraavaa luottamusmiesvalintasyksyä päivitetään liiton luottamusmiesvalintasäännöt. Hallitus huomio tällöin tarpeen ehdokasasetteluajan pidentämiseen.

Päätös: Ennen seuraavaa luottamusmiesvalintasyksyä päivitetään liiton luottamusmiesvalintasäännöt. Hallitus huomio tällöin tarpeen ehdokasasetteluajan pidentämiseen.

Aloite 8: Työsuojeluvaltuutetun vaalisäännön uudistaminen: Ehdokasasettelu

Tausta:

Ote PAM ry:n työsuojeluvaltuutetun valintasäännöistä 2018-2019:

EHDOKASASETTELU

Ehdokkaaksi voi ilmoittautua työsuhteessa oleva työntekijä tai toimihenkilö. Alakohtaisesta työsuojelun yhteistoimintasopimuksesta riippuen myös toimihenkilöt voivat valita oman valtuutetun. Esimiesasemassa olevaa (TSL 9§ työnantajan sijainen) ei voida valita työntekijöiden tai toimihenkilöiden työsuojeluvaltuutetuksi, mutta esimiehet voivat valita oman työsuojeluvaltuutetun, mikäli paikallisesti niin sovitaan. Mikäli esimiehet eivät valitse omaa valtuutettua, he voivat äänestää työntekijöiden tai toimihenkilöiden valtuutetun vaaleissa. Ehdokkaaksi ilmoittauduttaessa on mainittava, onko ehdolla työsuojeluvaltuutetuksi, varavaltuutetuksi, työsuojeluasiamieheksi vai työsuojelutoimikunnan jäseneksi. Ehdokasasettelun päätteeksi vaalitoimikunnan tulee varmistaa kaikkien ehdokkaiden suostumus tehtävään kirjallisesti.”

Ammattiosasto PAM003 ry esittää sääntökohtaa muutettavaksi, että

Kaikkien työntekijöiden on saatava tieto ehdokasasettelusta. Alakohtaisesta työsuojelun yhteistoimintasopimuksen..... toimihenkilöiden valtuutetun vaalissa. Ehdokkaaksi voidaan asettaa yritykseen työsuhteessa oleva, ja ilmoittaessa on mainittava, onko henkilö ehdolla työsuojeluvaltuutetuksi, ensimmäiseksi tai toiseksi varavaltuutetuksi taikka työsuojelutoimikunnan jäseneksi. Ehdottajan on kysyttävä ehdokkaalta kirjallinen suostumus tehtävään. Itseään ei voi ehdottaa. Vaalitoimikunta varmistaa

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

vaalikokouksessa kaikkien ehdokkaiden suostumuksen tehtävään. Mikäli tehtäviin on useita ehdokkaita, järjestetään vaalit.

Peruste:

Nykysääntöjen mukaan kuka tahansa työntekijä voi ilmoittautua työsuojelutehtävään, vaikka hänellä ei olisi yhdenkään tukea siihen. Vaalitoimikunnan jäsenten roolia työpaikalla ei PAM välttämättä pysty varmistamaan, joten toimikunnassa saattaa olla työnantajan edustajia. Valituksi saattaa näin tulla jopa työnantajan nimeämä henkilö.

PAM Palvelualojen Pirkanmaan ammattiosasto Pamina 003 ry

Hallituksen lausunto:

PAM.fi luottamushenkilövaaleja koskevalta sivulta löytyvät työsuojeluvaalien ohjeistukset eivät ole sääntöjä, vaan ohjeita. Ne on laadittu auttamaan vaalien käytännön järjestämistä työpaikoilla.

Toimialojen työsuojelun yhteistoimintasopimukset, joissa on sovittu työsuojeluvaltuutettujen oikeuksia, eivät sisällä yksityiskohtaisia ohjeistuksia vaalien menettelytavoista. Tämä johtuu siitä yksinkertaisesta syystä, että vaalien järjestäminen on työntekijöiden asia, ei työnantajien. Työnantajien ainoa lakisääteinen velvollisuus vaalien suhteen on tiedottaa työsuojeluvaltuutetun valinta-oikeudesta sekä antaa vaalien toimitusta varten äänikelpoisista työntekijöistä listaus.

Viimeisten vaalikierrosten aikaan on huomattu, että työnantajat ovat ottaneet yhä suurempaa roolia sekä työsuojeluvaalien ehdokasasetteluissa että itse vaalin toimittamisessa. Tämä johtunee siitä, että kun työsuojelualueet ovat kasvaneet, on syntynyt tarve toimittaa vaaleja niin laajoilla alueilla, että on ollut pakko turvautua posti- tai e-äänestyksiin. Näistä on syntynyt kustannuksia. Kustannusten varjolla työnantajat ovat myös ryhtyneet käyttämään päätösvaltaa vaalitavoissa ja menettelyissä ja joissakin tapauksissa hivuttautuneet jopa vaalilautakuntiin, jonne he eivät kuulu. Työsuojelun toiminta-alueiden kasvattaminen on harvoin työntekijälähtöistä, joten työnantajan toiveesta laajenevat vaalialueet ja niistä syntyvät vaalien toimittamisen kustannukset olisi hyvä huomioida aina, kun sovitaan muutoksia työpaikkakäsitteisiin ja työsuojeluorganisaation rakenteisiin.

Ehdokkuuden mahdollisista rajoituksista, esimerkiksi siitä voiko asettua ehdolle useampaan henkilöstöedustajan rooliin kerralla, tulee sopia jo edellisen kauden työsuojelutoimijoiden kanssa (työsuojelutoimikunta, mutta ilman työnantajan edustajaa) tai viimeistään vaalitoimikunnassa. Työpaikkojen eri tarpeista johtuen on joskus hyvä, että henkilöstöedustajat ovat ristiin toistensa sijaisia. Joskus se ei ole hyvä asia. Tästä emme pysty tekemään yleispätevää ohjeistusta. Myös siitä, käydäänkö jokaisesta työsuojelutehtävästä oma vaalinsa, vai jaetaanko paikat äänimäärien perusteella, tulee sopia etukäteen. Molemmat tavat ovat tietyissä tilanteissa.

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

Sen estäminen, että voi itse ilmoittautua ehdokkaaksi olisi käytännössä hankalaa kieltää, koska se asettaisi monella työpaikalla järjestäytyneet ja järjestäytymättömät työntekijät eriarvoiseen asemaan. Paras lääke tähän on varmistaa, että joku työntekijöiden luottamusta nauttiva henkilö on aina ehdolla.

Viime syksyn työsuojeluvaltuutettujen vaalikierroksella tuli monella työpaikalla hämmennystä, kun uutena säännöksenä työehtosopimusten yhteistoimintasopimukseen oli lisätty esimiesten mahdollisuus valita oma edustajansa, mikäli työpaikalla niin sovittiin. Vaalimenettelyjen ohjeita yritettiin tarkentaa huomioimaan tämä, mutta on selvää, että ihan kaikkia mahdollisia tilanteita ei pystytä ennalta ohjeistamaan.

Myös viranomaiset ovat kertoneet, että heidän puoleen on käännytty viime vuosina paljon ongelmissa, jotka ovat koskeneet työsuojelun organisoitumista ja vaalien toimittamista työpaikoilla. Työsuojeluviranomaisella ei kuitenkaan ole valvontaoikeutta näissä, koska ne ovat joko liittojen yhteistoimintasopimusten soveltamisalalla tai sitten lainsäädäntö vain puuttuu. Missään lainsäädännössä ei ole sitovasti säädetty vaalien toimittamistavoista. Työturvallisuuskeskuksen ohjeet ovat yleisluonteisia suosituksia nekin, eivätkä anna vaalin menettelytapoihin kovin tarkkoja ohjeita.

Työsuojelun valvontalaissa on annettu mahdollisuus antaa asetuksella tarkempia säännöksiä työsuojeluvaltuutetun ja varavaltuutettujen vaalin ajankohdasta, vaalikelpoisuudesta, ehdokasasettelusta, äänestysmenettelystä ja muusta vaalin järjestämisestä. PAMissa ja SAK:ssa parhaillaan punnitaan tämän vaihtoehdon mahdollisuuksia. Samaan aikaan aloittaa kaupan alalla tes-ratkaisuun perustuva työryhmä, joka pohtii uudistustarpeita mm. alan työsuojelun yhteistoimintasopimukseen.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee tiedoksi, että liiton toimisto arvioi valvontalain perusteella annettavan asetuksen vaikutukset ja tarvittaessa ryhtyy edistämään asetuksen valmistelua SAK:n kautta.

Päätös: Valtuusto merkitsi tiedoksi, että liiton toimisto arvioi valvontalain perusteella annettavan asetuksen vaikutukset ja tarvittaessa ryhtyy edistämään asetuksen valmistelua SAK:n kautta.

Aloite 9: Sääntömuutosaloite, liiton säännöt 11 §

Lisäys kohta 9.: "Keskitettyjen palkka- ja työehtoratkaisuiden hyväksymisestä ja hylkäämisestä päättää valtuusto."

Perustelut: Keskitettyjen palkka- ja työehtoratkaisuissa on hyvä saada yksityisten palvelualojen yhtenäinen näkemys tuotua julki kerralla. Lisäksi laveampi päättäjäjoukko pystyy kattavammin tuomaan päätöstä tehtäessä useita näkökulmia päätöksenteon tueksi.

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

Aloite 10: Säätömuutosaloite, liiton säännöt 11 § 5

Lisäys kohdan 5 perään: "Hallitus ei voi lopettaa keskusjärjestön aloittamaa työtaistelua."

PAM - keskolaisten ammattiosasto ry 007

Aloite 11: Säätömuutosaloite, liiton säännöt 11 § 4

Lisätään sanan "Hallitus" jälkeen sanat "ja valtuusto".

Perustelu: huomioi toisessa aloitteessa esitettävän lisäyskohdan 9. tuomat muutokset. Aloitteen sisältö, johon tällä aloitteella viitataan: Lisäys kohta 9.: "Keskitettyjen palkka- ja työehtoratkaisuiden hyväksymisestä ja hylkäämisestä päättää valtuusto."

PAM - keskolaisten ammattiosasto ry 007

Aloite 12: Säätömuutosaloite, liiton säännöt 10 §

Lisätään kohta 4.: "Valtuusto voi halutessaan täydentää hallituksen valitsemaa avustavia elimiä. Valtuuston valitsevat jäsenet ovat täysivaltaisia toimi-, valio ja neuvottelukunnan jäseniä."

Perustelut: Aloite lisää toimielinten luotettavuutta ja liiton demokraattista päätöksentekemistä ja hyvää hallintoa.

PAM - keskolaisten ammattiosasto ry 007

Aloite 13: Säätömuutosaloite, liiton säännöt 10 §

Lisäys kohta 3.: "Hallitus voi nimetä avustavan elimen ammattiin opiskelevien ja työttömien edunvalvonnan parantamiseksi, jonka jäsenien tulisi edustaa ko. tahoja."

Perustelut: Ammatillinen koulutus on suuren muutoksen edessä ja tulee sisältämään hyvin merkittävästi työssä oppimista. Ura koostuu yhä useammin osa-aikatyöttömyyden, opiskelun ja työllisyyden pirstaleista, jonka vuoksi edunvalvonnan kaikkien osa-alueiden kattamista tulee lisätä.

PAM - keskolaisten ammattiosasto ry 007

Aloite 14: Säätömuutosaloite, liiton säännöt 10 § 2

Lisätään kohta e.: "kun sopimuslatoimikunta hyväksyy tai hylkää neuvottelutuloksen, hallitus tekee tämän mukaisen päätöksen työehtosopimusratkaisuksi."

PAM - keskolaisten ammattiosasto ry 007

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

Aloite 15: Säntömuutosaloite, liiton säännöt 7 § 2.

Lisätään sanan "kuuluu" jälkeen sana "vähintään".

Lisäys ensimmäisen kappaleen jälkeen: "Hallitukseen valitaan vaalipiireittäin yksi edustaja kutakin alkavaa 14000 jäsentä kohden. Jäsenmäärä tarkistetaan liittokokousvuotta edeltäneen kalenterivuoden viimeisenä päivänä."

Perustelu: Jäsenmäärän kasvaessa, suhteellinen vastuu säilyy säännön ollessa tämänlainen suunnilleen ennallaan. Kannustaa jäsenhankintaan jonkin verran.

PAM - keskolaisten ammattiosasto ry 007

Aloite 16: Säntömuutosaloite, liiton säännöt 7 § 9 kohta c.

Muutetaan kohta c. muotoon: "hoitaa liiton taloutta valtuuston vahvistaman talousohjesäännön mukaisesti"

Perustelut: Aloitteella muutetaan kohta vastaamaan muutosta kohtaan 6 § 1, jolla vahvistetaan liiton johtamisen demokraattisuutta, avoimuutta ja luotettavuutta.

PAM - keskolaisten ammattiosasto ry 007

Aloite 17: Säntömuutosaloite, liiton säännöt 7 § 9 kohta a.

Lisäys kohtaan a.: "valtuuston hyväksymän menettelytapasäännön mukaisesti"

Perustelut: Muutetaan vastaamaan aloitteessa kohtaan 6 § 1 tehtyä lisäystä, joka lisää johtamisen demokraattisuutta, avoimuutta ja luotettavuutta.

PAM - keskolaisten ammattiosasto ry 007

Aloite 18: Säntömuutosaloite, liiton säännöt 6 § 1. kohta c.

Lisätään sanan "eronnut" jälkeen sanat "tai erotettu".

Perustelut: Myös tilintarkastajat tulee olla mahdollisuus sääntöjen puitteissa irtisanoa.

PAM - keskolaisten ammattiosasto ry 007

Aloite 19: Säntömuutosaloite, liiton säännöt 6 § 3.

Lisätään sanan "lisäkseen" jälkeen sana "vähintään".

Lisäys kohdan perään: "Valtuustoon valitaan vaalipiireittäin yksi edustaja kutakin alkavaa 4000 jäsentä kohden. Jäsenmäärä tarkistetaan liittokokousvuotta edeltäneen kalenterivuoden viimeisenä päivänä."

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

Perustelu: Jäsenmäärän kasvaessa, suhteellinen vastuu säilyy säännön ollessa tämänlainen suunnilleen ennallaan. Kannustaa jäsenhankintaan jonkin verran.

PAM - keskolaisten ammattiosasto ry 007

Aloite 20: Sääntömuutosaloite, liiton säännöt 6 § 1.

Lisätään kohta j.: "Valtuusto päättää liiton hallituksen menettelytapasäännöstä ja liiton hallituksen talousohjesäännöstä"

Perustelut: Tällä hetkellä menettelytavoista ja talousohjesäännöistä päättää hallitus itse. Demokratiaan ja avoimuuteen nojaava järjestöjohtaminen voi toimia luotettavasti vain, jos sen toimintaa johtaa järjestön ylintä päätösvaltaa käyttävä elin, joka myös on lähimpänä jäsenistöä.

PAM - keskolaisten ammattiosasto ry 007

Aloite 21: Sääntömuutosaloite, liiton säännöt 6 § 1. kohta a.

Lisätään "eronnut" sanan jälkeen: "tai erotettu".

Säännöissä tulee käydä selkeästi ilmi, että hallinnon edustajat on mahdollisuus myös erottaa.

PAM - keskolaisten ammattiosasto ry 007

Aloite 22: Sääntömuutosaloite, liiton säännöt 6 § 1.

Lisätään kohta i: "Valtuusto voi erottaa epäluottamuksen perusteella liiton puheenjohtajan, muun hallituksen varsinaisen jäsenen ja yleisvarajäsenen sekä hallituksen puheenjohtajan henkilökohtaisen varajäsenen ja valtuuston puheenjohtajan sekä valtuuston varapuheenjohtajan."

Perustelut: Vaikka laki yksiselitteisesti antaa mahdollisuudet hallinnon jäsenen erottamiseen, tulee se selkeyden vuoksi tuoda ilmi myös liiton säännöissä.

PAM - keskolaisten ammattiosasto ry 007

Aloite 23: Sääntömuutosaloite, liiton säännöt 6 § 1. kohta d.

Muutetaan muotoon: "päättää ammatilliseen keskusjärjestöön kuulumisesta"

Perustelut: Sen lisäksi, että jäsenistön pitää voida valita mihin keskusjärjestöön liitto kuuluu jäsenjärjestönä, on jäsenistölle tärkeää voida tarvittaessa olla kuulumatta mihinkään keskusjärjestöön.

PAM - keskolaisten ammattiosasto ry 007

Aloite 24: Sääntömuutosaloite, liiton säännöt 4 § 8.

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

Lisäys kohta 8.: "Ammattiosasto, joka on toimikaudella ryhtynyt järjestöllisiin toimenpiteisiin jäsenistön etujen valvomiseksi, puolustamiseksi tai edistämiseksi, on oikeutettu kaksinkertaiseen jäsenmaksupalautteeseen."

PAM - keskolaisten ammattiosasto ry 007

Aloite 25: Säntömuutosaloite, liiton säännöt 6 § 1. kohta b.

Lisätään sanan "eronnut" jälkeen sanat "tai erotettu".

Perustelut: Säännöistä tulee käydä ilmi mahdollisimman kattavasti, että hallinnon edustajia voidaan myös erottaa.

PAM - keskolaisten ammattiosasto ry 007

Aloite 26: Säntömuutosaloite, liiton säännöt 5 § 3. kohta c.

Lisäys kohtaan: "Valtuuston koostumuksesta annetaan tarkempia määräyksiä näiden sääntöjen kohdassa 6 § 3.

Perustelut: Kohtaan 6 § 3 esitetään muutosta ja tämä aloite huomioi sen sääntömuutoksen. Aloitteen sisältö kohtaan 6 § 3: Lisäys kohtaan 3: "Valtuustoon valitaan vaalipiireittäin yksi edustaja kutakin alkavaa 4000 jäsentä kohden. Jäsenmäärä tarkistetaan liittokokousvuotta edeltäneen kalenterivuoden viimeisenä päivänä."

PAM - keskolaisten ammattiosasto ry 007

Aloite 27: Säntömuutosaloite, liiton säännöt 5 § 3. kohta c.

Lisätään sana: "vähintään"

Perustelut: Tämä aloite perustuu esitettävään sääntömuutokseen kohtaan 6 § 3 ja on muutos vastaamaan tuon aloitteen mukaisia sääntöjä. Aloite 6 § 3 sisältö: Lisätään kohtaan: "Valtuustoon valitaan vaalipiireittäin yksi edustaja kutakin alkavaa 4000 jäsentä kohden. Jäsenmäärä tarkistetaan liittokokousvuotta edeltäneen kalenterivuoden viimeisenä päivänä."

PAM - keskolaisten ammattiosasto ry 007

Aloite 28: Säntömuutosaloite, liiton säännöt 2 § 2 kohta f.

Muutetaan muotoon: "voi kuulua ammatilliseen keskusjärjestöön"

Perustelut: Jäsenistöllä on hyvä olla vapaus päättää mahdollisimman pitkälle sääntöjen rajoittamatta, millaisissa instansseissa on kulloinkin jäsenten edunmukaista toimia.

PAM - keskolaisten ammattiosasto ry 007

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

Aloite 29: Sääntömuutosaloite, liiton säännöt 2 § 1

Lisäys kohta 1. perään, samaan kappaleeseen: "Liitto auttaa tarvittaessa niitä palvelualoilla toimivia henkilöitä, jotka ovat vailla ihmisoikeuksia tai perusvapauksia."

Perustelut: On tärkeää koko alan kannalta, että ehkäisemme kaikin keinoin harmaiden työmarkkinoiden syntyä, jota jo nyt on havaittavissa esim. ihmiskaupan muodossa.

PAM - keskolaisten ammattiosasto ry 007

Aloite 30: Sääntömuutosaloite, liiton säännöt 2 § 1

Lisäys sanan työttömien jälkeen: "ja heidän perheidensä" siten, että se tarkoittaa kaikkien edunvalvottavien ryhmien perheiden aseman parantamista niin ikään, niillä toimilla joita mm. säännöissä 2§2 luetellaan.

PAM - keskolaisten ammattiosasto ry 007

Hallituksen lausunto aloitteisiin 9-30:

Edellä esitettyjen aloitteiden sisällöt koskevat sääntöjen muuttamista, joista on määritetty liiton sääntöjen 15 §:ssä niin, että sääntöihin voidaan tehdä muutoksia valtuuston varsinaisessa kokouksessa, mikäli vähintään 2/3 annetuista äänistä kokouksessa kannattaa sääntöjen muuttamista ja sääntöjen muuttamisesta on ilmoitettu kokouskutsussa. Edellä olevan sääntökohdan mukaisesti valtuusto käsittelee liiton sääntöjä sekä osastojen mallisääntöjä tämän kokouksen esityslistan asiakohdassa 9.

PAMin hallituksen nimeämä sääntötyöryhmä on käsitellyt edellä esitetyt aloitteet kokouksessaan 6.4.2018. Suurin osa aloitteiden sisällöistä oli esitetty sääntötyöryhmälle jo syksyllä 2017, jolloin ammattiosastot tekivät esityksiä sääntöjen muuttamisesta. Kaikki aloitteissa olevat asiat on siis huomioitu liiton sääntöjen ja osaston mallisääntöjen uudistustyössä.

Päätösesitys aloitteisiin 9-30:

Valtuusto toteaa, että aloitteet 9-30 on käsitelty sääntötyöryhmässä ja säännöt käsitellään tämän kokouksen esityslistan kohdassa 9.

Päätös aloitteisiin 9-30: Valtuusto totesi, että aloitteet 9-30 on käsitelty sääntötyöryhmässä ja säännöt käsiteltiin tämän kokouksen esityslistan kohdassa 9.

Todettiin, että valtuustolle tehdyt aloitteet on käsitelty ja ne lähetetään eteenpäin valmisteluun päätettyjen linjausten mukaisesti.

Seuraavaksi valtuusto halusi kiittää liiton ja työttömyyskassan hyväksi tekemästään työstä kassanjohtaja Markku Virtasta ja hallintosihteerin Ritva

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

Markkasta, jotka olivat valtuuston kokouksessa mukana viimeistä kertaan ennen siirtymistään eläkkeelle. Kuitettiin Virtanen ja Markkanen.

Kokous keskeytettiin klo 16.35. Poliittiset ryhmät kokoontuivat.

Torstai 17.5.2018

Hotelli Hilton Helsinki Strandin johtaja **Jani Jernström** sekä Scandic- Hilton-hotellien alueellinen pääluottamusmies, Helsinki-Uusimaa –alueelta, **Timo Neuvonen** kävivät pitämässä lyhyen tervehdyspuheen PAMin valtuustolle ennen kokouksen alkua.

Kokousta jatkettiin 17.5. klo 10.05 puheenjohtajana Sirpa Laakso.

Kassan kokouksessa valittiin Palvelualojen työttömyyskassan hallituksen yleisvarajäseneksi valtuuston varsinainen jäsen Kati Salonen. Todettiin, että Kati Salosen tilalle tässä valtuuston kokouksessa nousi yleisvarajäsen Kati Mylly. Samalla todettiin, että valtuuston jäsen Iida Viljanen on estynyt tulemaan kokoukseen, joten hänen tilalle tässä kokouksessa nousi yleisvarajäsen Sirpa Kukkamäki.

Jatkettiin kokousta esityslistan kohdasta 12.

12. Tilikertomus ja tilintarkastajien lausunto vuodelta 2017

Kuultiin tilintarkastajien lausunto vuodelta 2017.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös, joka osoittaa ylijäämää 6.129.593, 10 euroa, antaa oikean ja riittävän kuvan yhdistyksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien saannosten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Merkittiin tilintarkastajien lausunto kuulluksi ja hyväksyttiin tilikertomus ja tilintarkastajien lausunto vuodelta 2017.

13. Hallituksen vuoden 2017 toimintakertomuksen hyväksyminen

Kuultiin talousjohtaja **Jukka Mattilan** alustus vuoden 2017 toimintakertomuksesta ja tilinpäätöksestä.

Liiton talouden perustana ovat jäsenten maksamat jäsenmaksut. Jäsenmaksuilla pyritään kattamaan liiton toiminnalliset kulut ja varaudutaan tekemään rahastointi työtaistelurahastoon. Liiton ja työttömyyskassan jäsenmaksuosuudet ovat olleet toista vuotta peräkkäin samat eli liiton osuus oli 0,85 prosenttia ja työttömyyskassan 0,65 prosenttia, kokonaisjäsenmaksun pysyessä samana 1,5 prosenttia. Liitolle tulleen jäsenmaksusta liitto palautti enintään 11 prosenttia ammattiosastoille. Liiton kokonaisjäsenmäärä oli vuoden 2017 lopussa 226 383, joista maksavia jäseniä oli 148 916. Liiton

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

nettojäsenmaksutuotto oli vuonna 2017 21,85 milj. euroa, mikä oli 1,45 milj. euroa alle budjetoidun. Liiton saamalla jäsenmaksutulolla ei pystytty kattamaan toiminnan menoja, koska jäsenmaksutulo jäi selvästi budjetoidusta maksavien jäsenten määrän laskiessa.

Tilikauden toimintakulut pysyivät lähes budjetoidulla tasolla.

Sijoitustoiminnan osalta vuosi 2017 oli hyvin onnistunut. Sijoitustoiminnan kokonaistuotto oli 10,47 %. Liiton talouden kokonaistulos oli onnistuneen sijoitustoiminnan ansiosta 6,13 miljoonaa euroa eli 5,63 milj. euroa yli budjetoidun.

Puheenjohtaja avasi keskustelun.

Katja Maunula-Sairanen (Helsinki-Uusimaa):

Maunula-Sairanen totesi, että toimintakertomuksen sopimusalatoimikuntien listauksessa lukee, että Eija Nevala olisi jättänyt tehtävän 15.10. Maunula-Sairanen kertoi, että Nevala on edelleen sopimusalatoimikunnan jäsen ja toivoi, että tieto korjataan.

Toiminnanjohtaja Jyrki **Konola** vastasi pahoitellen Maunula-Sairaselle toimintakertomuksen sopimusalatoimikuntien listauksen sisältävän virheellistä tietoa. Virheet korjataan.

Niina Ruutinen (Helsinki-Uusimaa):

Ruutinen kiitti talousjohtaja Jukka Mattilaa tekemästään työstä liiton onnistuneen sijoitustoiminnan hyväksi. Ruutinen kysyi, onko liitossa laskettu esimerkiksi viiden vuoden jaksossa eläköityvät jäsenet ja näin saataisiin arvioi mahdollisesta jäsenmäärän laskusta.

Mattila vastasi Ruutiselle, että arvioita jäsenmäärän laskusta tuolla tarkkuudella on vaikea tehdä, koska vaihtuvuus liiton jäsenistössä on suurta. Noin 20 000 jäsentä vaihtaa liittoa vuoden aikana.

Harri Hirvonen (Helsinki-Uusimaa):

Hirvonen tiedusteli, onko Mattilan mainitsema 148 916 maksavien jäsenten määrä ilmoitettu nuppilukuna?

Jukka Mattila vastasi Hirvoselle luvun olevan ns. nuppiluku.

Hyväksyttiin toimintakertomus vuodelle 2017.

14. Tilinpäätöksen (31.12.2017) vahvistaminen

Kuultiin esittely kohdassa 13.

Niina Ruutinen (Helsinki-Uusimaa):

Ruutinen kysyi mistä johtuu tilinpäätöksessä ”muiden kulujen” merkittävä 1,4 miljoonan euron väheneminen? Lisäksi hän tiedusteli uuden omistajan kanssa tehtyä Petäys Resortin kaupan hintaa ja yhteistyösopimuksen pituutta.

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

Talousjohtaja Jukka **Mattila** vastasi Ruutiselle, että tilinpäätökseen kulut on osittain kirjattu teknisesti eri tavalla kuin aiemmin ja kulujen näennäinen pieneneminen johtuu siitä. Vuonna 2016 kirjattiin keskustoimiston saneerauskuuluja suoraan kuluiksi, eikä poistojen kautta kuten normaalisti.

Mattila jatkoi, että ostajan kanssa sovittu, että Petäys Resortin kauppahinta on salainen ja yhteistyösopimus on 5 vuoden mittainen. Nyt on toinen yhteistyösopimusvuosi menossa.

Päätettiin tilinpäätöksen vahvistamisesta. Hyväksyttiin hallituksen esitys siitä, että ylijäämä 6.129.593, 10 euroa siirretään kokonaisuudessaan työtaistelurahastoon.

Puheenjohtajaksi vaihtui Sauli Isokoski.

15. Hallituksen tili- ja vastuuvapaudesta vuodelta 2017 päättäminen

Päätettiin hallituksen tili- ja vastuuvapaudesta vuodelta 2017.

16. Toiminnan ja talouden suuntaviivat vuodelle 2019

Kuultiin toiminnanjohtaja Jyrki Konolan esittely toiminnan ja talouden suuntaviivoiksi 2019.

Puheenjohtaja avasi keskustelun.

Merja Lehto (Helsinki-Uusimaa):

Lehto toivoi Toiminnan ja talouden suuntaviivat -dokumenttiin lisäystä luottamusmiesten aseman vahvistamisesta sekä muuttuvan työelämän myötä tulevien haasteiden huomioimista luottamusmiesten koulutuksissa.

Konola vastasi Lehdolle, että hänen toivomat lisäykset muotoillaan Toiminnan ja talouden suuntaviivat 2019 –dokumenttiin. Valtuusto hyväksyi lisäyksen.

Päätettiin suuntaviivoista vuodelle 2019 hallituksen esityksen mukaisesti.

17. Tavoiteohjelma 2019 – 2023

Kuultiin toiminnanjohtaja **Jyrki Konolan** esittelypuhe. Vuoden 2019 kesäkuussa on PAMin liittokokous, jossa henkilövalintojen lisäksi päätetään Palvelualojen ammattiliiton tavoiteohjelmasta seuraavalle liittokokouskaudelle. Tavoiteohjelman valmistelu on jo aloitettu.

Ensimmäisessä vaiheessa tehdään toimintaympäristöanalyysi ja -kuvaus. Toisessa vaiheessa valitaan siinä löydetyistä uhkista ja mahdollisuuksista sellaiset, joihin täytyy olla vastauksia. Näistä ilmiöistä sekä vastauksista kuullaan laajasti koko liiton kenttää. Lopulliset päätökset tavoiteohjelmasta tehdään liittokokouksessa. Sen jälkeen uusi hallitus laatii siihen pohjaavan strategian lähivuosille.

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

PAM on tehnyt tavoiteohjelmavalmisteluja yhdessä Demos Helsingin kanssa.

Seuraavaksi kuultiin Demos Helsingin Johannes Koskinen ja Satu Korhosen esittely tulevaisuuden visioista.

Puheenjohtaja avasi keskustelun.

Harri Hirvonen (Helsinki-Uusimaa):

Hirvonen toivoi, että tavoiteohjelma ja strategia tulisivat olemaan realistisia huomioiden tulevaisuuden uhat. Lisäksi Hirvonen tiedusteli tahoja, jotka valvoo tavoiteohjelman toteutumista.

Nasu Kuuvalo (Helsinki-Uusimaa):

Kuuvalo kysyi Demos Helsingin edustajilta kuinka tärkeänä he näkevät muuntokoulutuksen merkityksen työllisyyden nostamiseksi. Entä onko kansainvälistyminen osana opiskeluja välttämätöntä tulevaisuuden työelämään työllistyessä?

Harry Vainio (Helsinki-Uusimaa):

Vainio kysyi, joutuuko ay-liike muuttamaan arvomaailmaansa tulevaisuudessa muuttuvan maailman myötä?

Demos Helsingin Satu **Korhonen** vastasi Hirvoselle, että tavoiteohjelma rakennetaan niin, että sen toteutuminen on realistista ja siinä on todellakin asioita, joihin liitto pystyy itse vaikuttamaan.

Kuuvalolle Korhonen vastasi, ettei näe vielä tässä vaiheessa ainakaan pamilaisilla aloilla kansainvälistä koulutusta kovinkaan tarpeellisenä. Muuntokoulutuksen hän sen sijaan näki merkittävän tärkeänä asiana.

Vainiolle Korhonen vastasi, että näkee ay-liikkeen perinteisen arvopohjan tarpeellisenä tulevaisuudessa.

Ann Selin piti Hirvosen tavoin tärkeänä realistista otetta tavoiteohjelmatyössä. Toisaalta Suomen suurimman ammattiliiton on oltava kunnianhimoinen ja tavoiteltava vähän enemmän. Liitolla on mahdollisuuksia vaikuttaa myös välillisesti kansainväliselläkin tasolla. On määriteltävä oma arvopohja, joka ohjaa toimintaamme. Sen lisäksi on mietittävä tulevaisuuden kehitystä ja siinä maailmassa ihanteellisia puitteita työelämässä ja sitä kautta määriteltävä konkreettisia tavoitteita seuraavalle nelivuotiskaudelle. Selin toivoi koko PAMin jäsenistön osallistumista tavoiteohjelmatyön valmisteluun, matkalla yhteiseen maaliin.

18. Kokouksen päätöslausuma

Kuultiin päätöslausumavaliokunnan puheenjohtaja **Merja Lehdon** esittely valiokunnan esityksestä kokouksen päätöslausumaksi.

Hyväksyttiin päätöslausuma. Todettiin, että päätöslausuma liitetään pöytäkirjan liitteeksi.

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

19. Kokouksen päättäminen

Sauli Isokoski lausui loppusanat. Hän kertoi olevansa ylpeä PAMista ja esitti kiitokset keväällä tehdystä rohkeasta hyökkäyksestä maan hallituksen budjettiriihen päätöksiä vastaan. Isokosken mukaan liitossa on menty oikeaan suuntaan kannustamalla poliittiseen aktiivisuuteen. Hän kehotti jokaista aktiiviseen keskusteluun poliittisella saralla ja viemää eteenpäin sanaa ay-liikkeelle suotuisten puolueiden toiminnasta.

Päätettiin kokous klo 12.02.

VAKUUDEKSI

Sirpa Laakso
puheenjohtaja

Berhan Ahmadi
1. varapuheenjohtaja

Sauli Isokoski
2. varapuheenjohtaja

Jyrki Konola
sihteeri

Anu Valve
sihteeri

Tiina Kuusisto
pöytäkirjan tarkastaja

Niina Ruutinen
pöytäkirjan tarkastaja

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

Osallistujaluettelo**Valtuuston puheenjohtajat**

Laakso	Sirpa	puheenjohtaja
Ahmadi	Berhan	1. varapuheenjohtaja
Isokoski	Sauli	2. varapuheenjohtaja

06 Itä-Suomi

1 Miina	Kati	1. henk. koht. varajäsen (K. Heiskanen)
2 Puhakka	Hanna	2. henk. koht. varajäsen (P. Kinnunen)
3 Koski	Matti	varsinainen jäsen
4 Leskinen	Ulla	varsinainen jäsen
5 Ropponen-Korhonen	Minna	varsinainen jäsen

07 Pohjanmaa

6 Pulli	Päivi	varsinainen jäsen
7 Saukko	Päivikki	varsinainen jäsen

08 Oulu

8 Hoffren	Päivi	varsinainen jäsen
9 Kanniainen	Pentti	varsinainen jäsen
10 Kurtti	Heidi	varsinainen jäsen
11 Paaso	Atte	varsinainen jäsen

09 Lappi

12 Korhonen	Panu	varsinainen jäsen
13 Paksuniemi	Jari	varsinainen jäsen

10 Ahvenanmaa

14 Henriksson	Christina	varsinainen jäsen
---------------	-----------	-------------------

11 Valtakunnalliset

15 Fagerström	Ulla	varsinainen jäsen
16 Kusmin	Johanna	varsinainen jäsen
17 Lindgren	Toni	varsinainen jäsen

01 Helsinki-Uusimaa

18 Hekkala	Rauno	yleisvarajäsen (M. Auer)
19 Hirvonen	Harri	varsinainen jäsen
20 Kivirinta	Anitta	varsinainen jäsen
21 Kuuvalo	Nasu	varsinainen jäsen
22 Laakkonen	Heikki	varsinainen jäsen
23 Lehto	Merja	varsinainen jäsen
24 Leskelä	Petri	varsinainen jäsen
25 Maunula-Sairanen	Katja	varsinainen jäsen

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

26	Mechelin	Katja	varsinainen jäsen
27	Ojanen	Tapio	varsinainen jäsen
28	Ruutinen	Niina	varsinainen jäsen
29	Saari	Kirsi	varsinainen jäsen
30	Salonen	Kati	varsinainen jäsen
31	Utriainen	Simo	varsinainen jäsen

02 Lounais-Suomi

32	Laaksonen	Jyrki	varsinainen jäsen
33	Lahtinen	Kirsi	varsinainen jäsen
34	Pihlajaniemi	Sari	varsinainen jäsen
35	Saarinen	Kati	varsinainen jäsen
36	Vainio	Harry	valtuuston yleisvarajäsen (K. Stenberg)
37	Marku-Virtanen	Katri	3. henk. koht. varajäsen (S. Viitanen)

03 Häme-Pirkanmaa

38	Kuusisto	Tiina	varsinainen jäsen
39	Nyman	Anne	varsinainen jäsen
40	Fabritius	Ville	valtuuston yleisvarajäsen (K. Peltovirta)
41	Salminen	Soile	varsinainen jäsen
42	Viljanen	Iida	varsinainen jäsen
43	Vuorinen-Vilen	Päivi	varsinainen jäsen

04 Keski-Suomi

44	Kokko	Heidi	1. henk. koht. varajäsen (T. Kainulainen)
45	Uus-Leponiemi	Sari	1. henk. koht. varajäsen (J. Rajala)

05 Kaakkois-Suomi

46	Kinnunen	Päivi	varsinainen jäsen
47	Kyrö	Piia	varsinainen jäsen
48	Sairomaa	Tomi	varsinainen jäsen
49	Kokkola	Jaana	2. henk. koht. varajäsen (K. Salmela)
50	Torniainen	Virpi	varsinainen jäsen

Yleisvarajäsenet (nousevat äänivaltaisiksi ao. järjestyksessä)

Hekkala	Rauno	08 Oulu
<i>Pimper*</i>	<i>Jorma</i>	<i>09 Lappi</i>
Vainio	Harry	01 Helsinki-Uusimaa
Fabritius	Ville	02 Lounais-Suomi
Vatka	Jonne	04 Keski-Suomi
<i>Vauhkala *</i>	<i>Kai</i>	<i>05 Kaakkois-Suomi</i>
Myllys	Kati	06 Itä-Suomi
Kukkamäki	Sirpa	07 Pohjanmaa

* este ilmoitettu

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

ESITYSLISTA

1. Kokouksen avaus
2. Läsnäolijoiden toteaminen
3. Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
4. Kokousvirkaileijoiden valinta
 - 4.1. Sihteerit (2)
 - 4.2. Ääntenlaskijat (5)
 - 4.3. Pöytäkirjantarkastajat (2)
 - 4.4. Päätöslausumavaliokunnan jäsenet (7+1+1)
 - 4.5. Vaalivaliokunta (7+2)
 - 4.6. Menettelytapavaliokunta
5. Kokoussääntöjen hyväksyminen
6. Kokouksen esityslistan hyväksyminen
7. Puheenjohtajan ajankohtaiskatsaus ja yleiskeskustelu
8. Hallituksen uuden jäsenen valinta
9. Liiton sääntöjen ja osaston mallisääntöjen uudistaminen
10. Vaalijärjestyksestä päättäminen
11. Valtuustoaloitteista päättäminen
12. Tilikertomus ja tilintarkastajien lausunto vuodelta 2017
13. Hallituksen vuoden 2017 toimintakertomuksen hyväksyminen
14. Tilinpäätöksen (31.12.2017) vahvistaminen
15. Hallituksen tili- ja vastuuvapaudesta vuodelta 2017 päättäminen
16. Toiminnan ja talouden suuntaviivat vuodelle 2019
17. Tavoiteohjelma 2019 -2023
18. Kokouksen päätöslausuma
19. Kokouksen päättäminen

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

Valtuustopuhe / puheenjohtaja Ann Selin

Hyvät valtuuston jäsenet - liittotoverit

Vastakkainasettelun aika ei ole ohi. Tältä vakavasti näyttää, kun katsoo viimeaikaista yhteiskunnallista keskustelua ja tehtyjä esityksiä. Järjestäytynyt työvoima nähdään näköjään pahana uhkana ja työntekijöitä edustava ay-liike halutaan maalata ei-liikkeenä nurkkaan. On saatu aikaan kummallinen asetelma, jossa se, ettei suostu kaikkeen, mitä elinkeinoelämän tai poliittisen oikeiston taholta ehdotetaan, olisi jotenkin väärää. Kyse on arvovalinnoista.

Ei liene outoa, että ay-liike on viime vuosina vastustanut monia esityksiä. Ensin pakkolait. Maan hallitus ensin ylimielisesti ilmoitti tekevänsä monenmoisia muutoksia mm. työlakeihin. Kun tämä torpattiin, jouduimme erittäin vaikean valinnan eteen. Kiky vai riski siitä, että hallitus toteuttaa kaikki aiemmin esittämänsä toimet. Ainakin ne, joihin ei olisi perustuslaillista tai kansainvälisen oikeuden vastaista estettä - ja sitten vähän päälle.

Valitsimme kikyn, niin vaikeaa kuin se meille olikin. Teimme sen jälleen kerran myös työttömien vuoksi, sen lisäksi että puolustimme kaikkiaan muutoinkin heikoimpia työmarkkinoilla. Puolustimme työttömyysturvan leikkauksia ja toivoimme, että niitä luvattuja työllisyysvaikutuksia taloudellisen kasvun myötä tulisi ja yhä useammalla olisi jatkossa työtä. Työllisyys onkin onneksi parantunut ja talous kasvaa. Osa tästä kasvusta on varmasti kiky-sopimuksen ansiota.

Sittemmin hallitus on – toisin kuin kikyn yhteydessä lupasivat – hylännyt kolmikantaisen valmistelun monissa asioissa. Hallitus on runnonut yksin läpi muun muassa koeajan pidentämisen, takaisinottovelvoitteen lyhentämisen ja työttömyysturvan aktiivimallin. Kevään kehysriihessä kuulimme uusista ideoista.

Ryhdyimmekin kehysriihen tuloksista kuultuamme heti toimiin. Laitoimme muutamaan lehteen koko sivun ilmoitukset, joiden tarkoituksena oli herättää ihmiset tajuamaan mitä on tapahtumassa. ”Se tunne, kun hallitus hyökkää”, lätkäihaisella kuvituksella, sai paljon ansaittua huomiota. Laitoimme myös sähköpostia hallituspuolueiden kansanedustajille, joissa kerroimme, paljonko heidän vaalipiireissään on äänestäjiä, joihin nämä viimeisimmät esitykset osuisivat. On nimittäin luultavaa, etteivät monet ole tulleet ajatelleeksi paljonko alle 20 työntekijän yrityksissä on väkeä tai paljonko on alle 30-vuotiaita 3 kk työttömänä olleita. Molemmat nämä ryhmähän hallituksen mukaan eivät ansaitse olla työsuhdeturvan piirissä lainkaan. Myös

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

aktiivimallin raipat olivat näissä mainoksissa esillä. Emme todellakaan ole unohtaneet niitäkään leikkauksia. Toimemme ovat herättäneet myös närkästystä, juuri siellä mihin kalikka kalahti.

Kolmikantaisen sopimisen kivijalkana on ollut yritysten, työntekijöiden ja kansantalouden intressien yhdistäminen. Istuva hallitus on sen sijaan kylmän viileästi alistanut työntekijöiden suojelun periaatteen – joka on muuten koko työelämän lainsäädännön perusta, myös kansainvälisesti – yritysten kilpailukyvyyn parantamiselle. Tämä on ollut nappisyöttö työnantajien lapaan.

Selkävoittoja on niin typerää pyrkiä hankkimaan. Selätetty pyrkii aina vaan tarmokkaammin ylös ja saattaa jopa sortua samaan tilaisuuden tullen. Mitä tämä sitten tarkoittaisi sen, yritysten niin suuresti peräänkuuluttaman vakaan toimintaympäristön kannalta, on tietenkin ilmeistä.

Kaikki tämä heijastui myös viime syksynä alkaneeseen TES-neuvottelujen rimpsuun. En sano kierrokseen, koska sopimusten päättyminen osuivat todella pitkälle ajalle, niin PAMin sisällä, kuin laajemminkin työmarkkinoita ajatellen.

Neuvotteluja on käyty monella tapaa poikkeuksellisissa olosuhteissa. Olen tainnut aiemminkin todeta, että jokaisten neuvottelujen alla tilannetta kuvataan vaikeaksi. Näin varmasti on aina ollutkin, joskin hyvin erilaisista syistä. Nyt toimintaympäristössä on ollut kuitenkin poikkeuksellisen paljon uhkia suomalaiselle työntekijälle.

EK oli ilmoittanut lopettavansa työehdoista sopimisen tykkänään. Muutos oli maan hallituksen luomassa ilmapiirissä EK:lle helppo: sen poliittiset edut tulivat valvotuiksi ilman omaa edunvalvontaakin.

Sääntömuutoksensa nojalla työnantajien keskusjärjestö pyyhki pöytää paitsi tupoilla myös keskusjärjestösopimuksilla. Kulissien takana EK jäsenliittoineen kuitenkin tiivistä omaa tekemistään. Viimeistään kesällä 2017 kävi selväksi, että työnantajapuoli suuntasi neuvotteluihin tiukalla keskinäisellä koordinaatiolla.

Olemme vuosia epäilleet, että monien työnantajatahojen ääneen lausuttu tavoite lisätä paikallista sopimista, onkin tavoite lisätä paikallista sanelua. Tämä epäily sai nyt kovasti vahvistusta. Monet työnantajien tavoitteet sisälsivät ajatuksen siirtyä paikallisesta sopimisesta direktioon – siis työnantajien yksinmääräämisoikeuteen. Kun samaan aikaan Suomen Yrittäjät ovat ristiretkellä ay-liikettä vastaan ja verhoavat tavoitteensa ”paikalliseen sopimiseen”, on selvää, että ay-liikkeen oltava varuillaan. Varovaisuus ja epäily ovat näissä oloissa viisautta.

Viime syksyn valtuusto oli ajankohtana, jolloin hiihtokeskusten ja ohjelmapalvelualan neuvottelut olivat katkenneet. Sittemmin työnantajat julistivat aloille työsulun. Uutta työmarkkinoilla oli, että he tekivät sen rajattuna – samalla tavalla kuin meillä on ollut tapana viime vuosina ajatella lakkotaktiikoita. Yhteistyö

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

PAMissa neuvottelijoiden ja sopimuslatoimikunnan kesken oli tämän työriidan ratkaisussa aivan olennaisessa roolissa. Haluan kiittää vielä sopimuslatoimikunnan jäseniä sekä kaikkia, joilla oli rooli näiden ratkaisujen syntymisessä. Nämä neuvottelut ja sovittelu tekivät viimeistään selväksi sen, että sovittelija on ottanut hyvin selkeän, kannaltamme hyvin hankalan roolin. Sovittelija oli tehnyt jo hyvin aikaisessa vaiheessa selväksi, että hän tulee vahtimaan ns. yleistä linjaa. Yleiseksi linjaksi ryhdyttiin kutsumaan päänavaajan palkankorotustasoa. Sovittelija piti tätä omien sovintoesityksiensä kattona. Työnantajaliitoilla ei ollut ”lupaa” muuhun. Mitähän olisi tapahtunut, jos ammattiliitot olisivat koordinoineet yhtä tiukasti ja ilmoittaneet, että meillä on pohja, jonka alle kenelläkään ”ei ole lupaa” mennä.

Sovittelijan rooli tuli siis lähtökohtaisesti aika erilaiseksi, kuin se on perinteisesti ollut. On sanomattakin selvää, ettei valtakunnansovittelija voi antaa tes-osapuolille palkankorotusten osalta avointa valtakirjaa. Olen itsekin tavannut sanoa, että muutoin seurauksena olisi jono sovittelijan ovelle.

Olen ollut useita kertoja sovittelijalla, vaikka ylpeä sinänsä siitä, että valtaosin sopimukset olemme tehneet omin voimin. Voin sanoa, että kaikkien sovittelijoiden toiminta on ollut ratkaisuun pyrkivää ja prosessia on hoidettu ammattitaitoisesti. Niin oli tälläkin kertaa. En kuitenkaan voi olla toistamatta kritiikkiäni palkankorotuskaton valvomista vastaan. Se ei vaan kuulu sovittelijan tehtäviin. Lisäksi pidän epäeettisenä, että puolueettomana pidetty instituutio rakentaa omanlaistaan lasikattoa edellyttämällä euromääräisesti kaikkein pienimpiä korotuksia naisvaltaisille matalapalkkaisille aloille. Laajasti julkilausuttu tavoite kuitenkin on jo vuosia ollut naisten ja miesten välisten perusteettomien palkkaerojen kaventaminen. Sovittelija kuitenkin asettuu tukemaan palkkapolitiikkaa, jolla tämä estetään. Onko tämä oikein?? Viimeaikaisten uutisten valossa voidaan tietenkin myös kysyä, oliko sovittelija sittenkään aivan täysin puolueeton? Olen puhunut joka käänteessä, erityisesti viime syksystä lukien, luottamuksesta. Nämä tapahtumat eivät ainakaan luottamusta lisänneet, sen voi tietenkin tunnistaa kuka tahansa.

Sovittelujärjestelmää pitääkin nyt tarkastella kriittisesti ja tehdä tarvittaessa muutokset sitä koskevaan lainsäädäntöön ja käytäntöihin. Ehdotan, että tämä työ aloitetaan välittömästi työmarkkinaosapuolten ja maan hallituksen kesken. Tämä, jos mikä, vaatii kolmikantaista, analyttistä ja ennakkoluulotonta pohdintaa sekä avointa keskustelua.

Hyvät valtuuston jäsenet,

lähtökohdat neuvotteluille olivat siis erikoiset. Työnantajat vesittivät toiminnallaan liittokierrokseen sisältyvän potentiaalin, jota ehkä itsekin aluksi tavoittelivat. Niinpä aidon alakohtaisen kehittämisen sijasta työnantajaliitot olivat keskinäisen koordinaationsa vankeja. Ei ole mitään uutta siinä, että jokaiselle tekstimuutokselle lasketaan hinta, mutta se pilkunviilauksella, jolla palkankorotusten kustannusvaikutusta laskettiin olisi paikoin ollut jopa huvittavaa, jollei se olisi ollut niin ärsyttävää ja haitallista. EK:lainen

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

koordinaatio oli kyllä sellainen este järkevälle toiminnalle, että pois alta. Saattaapi olla, että myöhemmät ajat tulevat vielä kertomaan, etteivät edes kaikki työnantajaliittojen jäsenyritykset ymmärtäneet, saati hyväksyneet tällaista käsien sitomista ja ratkaisivat asioita tavallaan, työnantajajärjestöistä piittaamatta.

Kaikilla pamilaisilla ei vielääkään ole uutta tessiä. Vielä on meneillään kolmen alan neuvottelut.

Muuttopalvelu-, kopio- ja tulostusala sekä turvallisuusala ovat edelleen avoinna. Neuvotteluja käydään koko ajan, perusasetelmat ovat samat kuin muissakin pöydissä. Tietenkin alojen erityispiirteet värittävät näitäkin neuvotteluja – helppoa ei ole näissäkään pöydissä. Turvallisuusala jäi juuri vähän tauolle. Teemme parhaamme, että näillekin aloille saadaan säälliset ratkaisut aikaiseksi.

Mistä sitten valmiiksi saaduissa neuvotteluissa on saatu sovittua? Ainakin siitä, ettei keskeisiä työsuhteen ehtoja, kuten sunnuntaityökorvausta, heikennetä. Myös yritysکوhtaiset erät, jotka jaettaisiin työnantajan yksipuolisella päätöksellä, jäivät työnantajien märeiksi uniksi. Tiukimmin näistä väännettiin PALTAn kanssa. Torjuntavoittoja saimme siis kyllä ja merkittävässä asioissa.

Kiinteistöpalvelualalla saatiin vuosien taistelun jälkeen korjattua palkkausjärjestelmän pahimpia valuvikoja. Nyt pieleen menneet vaatavuudenarvioinnit – pisteytykset – voidaan riitauttaa normaalissa järjestyksessä. Päästään siis käsiksi niihin karkeisiin virheisiin, joiden edessä luottamusmiehet ovat olleet aseettomia. Useammassa yrityksessä luottamusmiehet ovat jo aloittaneetkin hommat näiden korjaamiseksi. Liiton toimihenkilöt antavat näihin prosesseihin kaiken sen tuen, jota tarvitaan.

Kiinteistöpalvelualasta on välttämätöntä sanoa tällä kertaa vähän enemmän kuin muista. Kaikki täällä olemme kiusallisen tietoisia siitä, että meillä on ollut enemmän kuin tarpeeksi vaikeuksia – niin omiemme kesken, kuin työnantajaliitonkin kanssa. Olette saaneet toiminnanjohtaja Jyrki Konolan viestin tähän asiakokonaisuuteen liittyen, mutta jokunen sana tässä minultakin lienee paikallaan.

Maaliskuussa 2016 kuusi PAMin ammattiosastoa perusti Suomen Kiinteistöpalvelualan työntekijöiden yhdistyksen SKTY:n ja myöhemmin yhdistys päätti muuttua ammattiliitoksi.

En nyt käy tässä kaikkia niitä vaiheita läpi, jotka Jyrki on viestissään hyvin kuvannut. Haluan kuitenkin kertoa, miten kovin haitallista tällainen temppuilu tärkeillä asioilla on ja miksi on ollut välttämätöntä ryhtyä kaikkiin niihin toimiin, joihin olemme ryhtyneet. Nehän ovat poikkeuksellisia, raskaita ja ikäviä kaikin tavoin. Tämä leikki oli vaan saatava loppumaan. PAMin ja kiinteistötyönantajien yhteistyö ei ole viime vuosina ollut lähtökohtaisestikaan läheskään samalla tasolla kuin monen muun työnantajaliiton kanssa. Pieni erilainen näkemys koulutuspolitiikan yksityiskohdasta aiheutti Kiinteistötyönantajissa kamalan kuohun ja PAMin mollaamisen. Samanaikaisesti meillä oli muutama aktiivi, jotka käyttivät energiansa siihen, että olisivat halunneet sanella liiton toimisto-organisaation mieleisekseen ja tässä epäonnistuttuaan ryhtyivät yhteistyöhön työnantajien kanssa PAMin – ja koko palkansaajarintaman - kantaa vastaan. Myöskään

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

muista työnantajaliitoista KITA ei saanut kumppaneita. Nämä muutamat aktiivit sen sijaan olivat valmiit lähtemään työnantajaliiton kannalle kritiikittä ja ottivat sitten ja allekirjoittivat koulutuspoliittisen yhteistyösopimuksen tämän SKTY:n kanssa. Liitolle tästä ei kerrottu mitään.

Olimme useaan kertaan yhteydessä työnantajaliittoon ja kerroimme tämän sopimuksen olevan ongelma, koska tämä yhdistys ei edusta ketään ja toimii PAMin vastaisesti. Sillä ei myöskään ole minkäänlaista vaikutusvaltaa koulutuspoliittisissa asioissa. Kaikki vaikutuspaikat ovat PAMilla, joko suoraan tai SAK:n välityksellä. Jos jatkavat yhteistyötä tällaisen joukon kanssa, tulee se vaikuttamaan haitallisesti PAMin ja KITAn neuvottelusuhteisiin, kerroimme heille myös. SKTY:n toimijat aiheuttivat myös paljon hankaluuksia sopimuslatoimikunnan toiminnalle ja sen muille jäsenille jopa suoranaista ahdistusta.

Vielä TES neuvottelujen kuluessa annoimme KITAlle mahdollisuuden irtautua yhteistyöstä SKTYn kanssa useammalla eri tavalla. Eivät suostuneet. Neuvottelemisesta ei sitten senkään vuoksi tahtonut tulla yhtään mitään. Vaikka muutoin pysyttelimme tarkoituksella poissa sovittelijan toimistolta, ei tässä tapauksessa ollut muuta mahdollisuutta kuin julistaa työtaistelu-uhat.

Ratkaisu saatiin, mutta vaikeudet jatkuvat. PAMin hallitus on edelleen ollut yhteydessä KITAA:n tilanteen normalisoitumiseksi. Kerroimme, että tilanne on nyt vielä astetta vakavampi, koska ovat perustaneet kilpailevan ammattiliiton. Ei auta. KITA toimii monessa asiassa edelleen hyvin omituisesti ja vakiintuneiden työmarkkinatapojen vastaisesti. Voi hyvin olla, että työtuomioistuimeen me kanssaan päädyimme, kun normaalit sopimisen tavat eivät heille käy.

Poliisitutkinta jatkuu yhden ammattiosaston talousepäselvyyksistä ja monet ammattiosastot ovat erottaneet jäsenyydestä henkilöitä, jotka ovat näissä PAMin vastaisissa toimissa olleet osallisina.

Meillä olisi hyvät liittotoverit niin paljon työtä jäsenten asioiden edistämässä, että tällaiseen sisäiseen sotkujen selvittelyyn käytetty aika on suorastaan hävettävää. Toivon todella, että tämä episodi päättyy pian ja saamme työrauhan myös kiinteistöpalvelualan työntekijöiden etua aidosti ajaville ihmisille. Toivon myös, että työnantajaliitto opettelisi työmarkkinakäytännöt ja voisimme päästä edes jotenkin normaaliin tilanteeseen myös heidän kanssaan.

Marava-alalla keskustelu ansiokehitysohjelmasta avattiin ja asiaa valmistellaan sopimuskauden aikana liittojen välisessä työryhmässä. Kaupan alan keskeisimpiä saavutuksia olivat parannukset osa-aikatyöntekijöiden työajan tarkasteluun ja yötyöntekijöiden asemaan. Nämä vain muutamia mainitakseni. Palkankorotusten tasoon emme luonnollisesti ole tyytyväisiä. Emme mielestäni vaatineet kohtuuttomia, mutta arvioni on koko ajan ollut, että näissä olosuhteissa merkittävästi parempien korotusten saaminen ei olisi onnistunut kovillakaan painostustoimilla. Sopimuslatoimikunnat olivat samaa mieltä. Päätökset onkin saatu aikaan yksimielisesti.

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

Hyvät valtuutetut,

Olemme järjestönä kehittyneet. Yksi ilmenemismuoto oli mielestäni käsin kosketeltava. Käydessäni neuvottelujen kuluessa monen sopimusalatoimikunnan kokouksessa, olin todella iloinen siitä kypsyyden asteesta, joilla asioita käsittelemme. Toiminnassamme on siis tapahtunut myönteistä kehitystä. Kokoukset ovat keskustelevia, vaikeat asiatkin otetaan esille ja porukassa on luottamusta, niin keskenään kuin myös suhteessa liiton toimihenkilöihin ja neuvottelijoihin. Tällaisessa ilmapiirissä on mahdollista tehdä vaikeitakin päätöksiä ja niin tehtiinkin.

Suuri kiitos siis sopimusalatoimikuntien jäsenille. Osansa muutoksessa on aina myös sillä, että tarkastelemme kriittisesti koko prosessia. Analysoimme myös sitä, miten liiton palkatun väen toiminta sujui ja missä on parantamisen paikka. Näin teemme siis myös tällä kertaa. Analyysiprosessi on aloitettu ja vielä myöhemmin tässä kuussa kokoonnumme arviointitilaisuuteen ja tuotamme kokemuksista oppiraportin, jota hyödynnämme tulevissa koitoksissa. Pyrimme tosissamme löytämään hyvät puolet, jotka kannattaa säilyttää ja heikot kohdat, jotta osaamme ne jatkossa välttää.

Parempaan pyrkiminen – niin sisällöllisesti kuin toimintatapojenkin suhteen – ovat avaintekijöitä, kun valmistaudumme liittokokouksemme vuonna 2019 sekä seuraavalle neuvottelukierrokselle vuonna 2020. Lopulta vain omat toimmemme ovat niitä, joihin voimme varmuudella vaikuttaa.

Se, mitä teemme ja miten toimimme PAMissa, ei kuitenkaan yksin riitä. Meidän tulee tiivistää rivejämme koko palkansaajaliikkeessä. Ensi viikolla, kun SAK:n edustajisto kokoontuu kevätkokoukseensa, PAM esittää SAK:n ja sen jäsenliittojen entistä tiiviimpää yhteistyötä erityisesti työelämän lainsäädännön ja palkkaperusteisen sosiaaliturvan kehittämiseksi. Lisäksi edellytämme, että SAK:n johdolla valmistellaan yhteiset palkkapolitiittiset linjaukset, jotka pitävät sisällään yhteiset perusteet ja menettelytavat tulevien neuvottelukierrosten tavoitteiden määrittämiseksi ja saavuttamiseksi. Valmisteleva työ onkin jo meneillään. Yhteinen koordinaatio rakentuu ymmärrykselle kansainväliselle kilpailulle alttiiden alojen kilpailukyvyyn merkityksestä sekä yhteiselle vastuun kantamiselle matalan palkkatason ammattiryhmien ansioiden parantamiseksi. Yhdessä olemme enemmän – klisee kyllä, mutta niin totta. Sitä ne ay-liikkeen alasajajat juuri pelkäävät.

Sanoin alussa, että vastakkainasettelun aika ei ole ohi. Se harmittaa minua suunnattomasti. Minua harmittaa myös se, että nykyisessä keskusteluilmapiirissä monimutkaisista asioista yritetään tehdä liian yksinkertaisia. Siksi harmittaa myös, että tiettyjen tahojen tökeröstä toiminnasta johtuen kuulostaa siltä, kuin me ay-liikkeessä olisimme jotenkin yrittäjävastaisia. Sitähän me emme suinkaan ole. Yrittäjiä ja yrityksiä tarvitaan tietenkin ja monet niistä toimivat hyvin, vastuullisesti – tarjoten työtä asiallisin työehdoin. Toisenlaisiakin kuitenkin on. Siksi työntekijät niin pienissä kuin suurissa yrityksissä tarvitsevat turvan työsuhteensa ehtojen minimeistä. Ne sovitaan Suomessa työehtosopimuksin ja kansainvälisestikin tunnustettu periaate on, että sääntely työelämässä tehdään heikomman sopijaosapuolen turvaksi. Tästä on

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

kyse. Ay-liike on työntekijöiden ääni myös siellä, missä voimat eivät yksin koskaan riittäisi vastapainoksi työnantajan äänelle. Parhaissa yrityksissä ay-liike on luonteva ja haluttu yhteistyökumppani työnantajille. Niissä muissa näytämme olevan suuri uhka.

Hyvät valtuutetut

Kaiken tämän keskellä edessämme siintävät tulevat eduskuntavaalit, oma liittokokouksemme vuonna 2019 sekä seuraava neuvottelukierros jo vuonna 2020. Meidän on mietittävä PAMin suunta muuttuneessa työmarkkinailmapiiirissä ja maailmassa, joskin tavoitteemme on selvä: me haluamme, että vastuuta kannetaan jokaisesta ihmisestä ja jokaisesta työntekijästä. Ei voi olla niin, että yhteiskunnassamme tahtonsa saavat läpi vain itsevarmimmat ja kovaäänisimmät huutajat. Meidän on huolehdittava siitä, että yksikään läheisemme ei jää yksin työnantajan mahdollisen mielivallan edessä. Me olemme se ääni, joka kertoo tavallisen ihmisen tarinan ja taistelee oikeudenmukaisuuden puolesta.

Hyvät valtuutetut

Huolimatta väistämättömistä muutoksista digitalisaation, robotisaation ja erilaisten rakenteiden uudistamisen johdosta uskon, että jatkossakin ihminen tekee työn – tavalla tai toisella. Palvelualat ovat kohdanneet aikojen saatossa muutoksia, joilla on haettu työn tehostamista. 60 vuotta sitten Suomeen tuotu innovaatio, itsepalvelu on nykyinen normaali. Silti rinnalla kulkee yhä enenevässä määrin tarve palvelulle ja tänä päivänä siitä on tullut erottautumiskeino. Ihmisten keskinäisen vuorovaikutuksen merkitys ei ole kärsinyt sellaista romahdusta, etteikö hyvän palvelukokemuksen tarjoaminen myös tulevaisuudessa olisi keskeisesti ihmisen tehtävänä.

Työn iso muutos on myös palvelullistuminen. Se, että toimialasta riippumatta yritykset pyrkivät vastaamaan asiakkaiden yhä moninaisempiin tarpeisiin ja pystyvät erottautumaan kilpailijoistaan, jotka keskittyvät vain alhaisempiin kustannuksiin, on mahdollisuus uudelle palveluosaamisen ja –työn kehittymiselle. Jo nyt palvelumuotoilu on suosituimpia oppialoja. Palvelua opetetaan ja opiskellaan entistä enemmän – samanaikaisesti, kun teknologia ottaa yhä enemmän roolia palveluissa. Palveluosaamiselle on kysyntää myös tulevaisuudessa. Kysymys kuuluu vain minkälaista. Meidän on syytä käydä tästä myös sisäistä keskustelua ensi vuoden liittokokouksessa ja tavoiteohjelmatyössä. Kuinka PAMilaiset alat tulevat kehittymään ja mitä se tarkoittaa edunvalvonnallisesti?

Parhaiten vastaammekin tuleviin muutoksiin sillä, että pidämme huolta kansalaisten kyvyistä, haluista ja mahdollisuuksista oppia uutta.

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

Valitettavaa, että maan hallitus on jättänyt tulevaisuuden ja sen muutoksiin varautumisen juhlapuheisiin samalla, kun pelkästään ammatillisesta koulutuksesta on leikattu jopa 250 miljoonaa. Se on suoraan pois mahdollisuuksista reagoida työn muutoksiin.

Työn tulevaisuutta linjataan myös kesäkuussa järjestettävässä palvelualojen maailman liiton UNI Globalin kongressissa Liverpoolissa, jonne PAMista osallistutaan omalla delegaatiolla ja odotan mielenkiinnolla siellä käytävää visiointia sekä päätöksiä. Siihen päättyy myös pestini UNI Globalin puheenjohtajana ja pääsihteerinä Philip Jennings jää eläkkeelle.

Hyvät valtuuston jäsenet,

maan talous paranee pitkän taantumuksen jälkeen. Valtiovarainministeriön ennusteiden mukaan talous kasvaa tänä ja ensi vuonna yli kahden prosentin vauhdilla. Maan hallitus hakee kuitenkin talouden kestävyttä isoilla rakenteellisilla muutoksilla, kuten sotella ja maakuntauudistuksella sekä erilaisella sääntelyn purulla.

Palvelualoilla sääntelyn purku näkyy mm. alkoholilainsäädännön muuttumisena, taksiliikenteen vapauttamisena, pyrkimyksenä uudistaa apteekkijärjestelmää sekä kauppojen aukioloaikojen vapauttamisena.

Näistä meiltä tulee puhetta ja näkemyksiä piisaamaan.

Hyvät ystävät,

Valmistautuminen ensi vuoden liittokokouksemme on alkanut. Keskeisessä roolissa tulee olemaan toimialojemme tulevaisuus, siihen liittyvine työelämävaikutusten pohdintoineen, tavoiteohjelmamme kautta. Uskon, että osaamme liittokokouksessa katsoa yli päivänpolttavien asioiden ja miettiä, mikä meitä tulevaisuudessa odottaa ja miten voisimme siihen parhaiten varautua. Selvää on, että työn murrokseen liittyy myös työmarkkinapolitiikan murros ja meidän on yhdessä etsittävä keinoja varmistaa, että jatkossakin työn tekeminen Suomessa on turvallista ja reilua.

Oman liittokokouksemme lisäksi vuoden sisään käydään mahdollisesti kolmet vaalit: maakunta-, eduskunta- ja EU-vaalit. Ensimmäisistä ei ole vielä lopullista varmuutta ja viimeisimmän tiedon mukaan maakuntahallintoon tarvittavat lakipaketit käsiteltäisiin eduskunnassa vasta juhannuksen jälkeisellä viikolla. Siten lait astuisivat voimaan heinäkuussa ja maakuntavaalit järjestettäisiin lokakuussa – tiedän, tämä kuulostaa melko utopistiselta aikataululta, mutta ei se ole maan hallitusta ennenkään estänyt juoksemasta päin puuta ja perumaan viime tipassa. Siltä varalta, että ne järjestetään, PAMilaisten aktiivien tulee olla hereillä. On tärkeää, että ensimmäisiin maakuntavaltuustoihin saadaan valtuutettuja, joilla on ymmärrystä

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

yksityisten palvelualojen merkityksen päälle sekä niistä ongelmista, joita jäsenemme kohtaavat palveluissa tälläkin hetkellä. Asumisen hinta, joukkoliikenne, päivähoito sekä terveydenhuolto ovat tärkeitä aiheita aina.

Hyvät valtuutetut,

eduskuntavaalit ratkaisevat seuraavan hallituksen kokoonpanon. Nykyisellä pohjalla voimme olla varmoja, että työelämää ja ammattiliittojen toimintaedellytyksiä heikennetään entisestään. Meidän tulee tehdä kaikkemme, että tulevalla hallituskaudella suuntaa käännetään vastuullisemmaksi. Meidän tulee saada hallitus, joka ymmärtää palkansaajaa ja sitä, mikä luo turvaverkkoja meille kaikille. On reilua, että vastuu ymmärretään vastuuksi kaikista.

Tämän kauden päättyessä olen ollut puheenjohtajana yli 16 vuotta. Se on pitkä aika ja erityisen pitkä aika hoitaa näin vastuullista tehtävää. Olen saanut tänä aikana oppia ja kokea monenlaista. Puheenjohtajuus PAMissa on etuoikeus, mutta koen, että nyt on aika luopua tästä roolista. En siis tule olemaan ehdolla puheenjohtajaksi ensi vuoden liittokokouksessa. Vaikka ensimmäinen valintani 2002 oli todella täpärällä, olen saanut tulla valituksi monta kertaa uudelleen ilman vastaehdokkaita ja olen saanut siten vahvan tuen porukalta tekemiselle. Tehtävä on muuttunut vuosien saatossa erittäin paljon, voi sanoa että on kokonaan uusi duuni. Osin nämä muutokset johtuvat sisäisistä päätöksistä ja muutoksista, osin yhteiskunnallisesta liiton painoarvosta sekä sen muuttumisesta. Yhteiskunnalliseen painoarvoon vaikuttaa ammattiliiton koko ja toimintakyky yhteiskunnassa sekä kyky henkilökohtaiseen verkostoitumiseen. Tämä työhän on todella mielekästä, vaikuttavaa - ja siksi ehkä melko koukuttavaakin. On sellainen sanonta, joka sopii tähänkin tilanteeseen: "Aika aikaansa kutakin." Nyt on minun aikani luopua. Luulen että se on hyväksi itselleni, mutta myöskin PAMille. Muutos liiton ykköspaikalla on mahdollisuus nähdä asioita uudesta kulmasta sekä mahdollisuus tehdä uutta ja uudella tavalla. Meiltä löytyy varmasti paljon päteviä ja sopivia ehdokkaita. Aion johtaa liittoa täysillä myös tulevan vuoden. Haluan jättää liiton seuraajalleni vauhdista, en pysähtyneenä. Vuoden aikana luodaan seuraavien työehtosopimusneuvottelujen lähtökohdat, tehdään vahvaa vaikuttamistyötä yhteiskunnallisten vaalien vuoksi ja valmistaudutaan PAMin liittokokoukseen, jossa päätetään liiton tulevaisuuden linjauksista. En ole vuoden päästäkään eläkkeelle jäämässä.

Hyvät valtuutetut

Tänään täällä Helsingin Hakaniemessä on hyvä muistaa, että sisällissodasta on 100 vuotta. Sen jälkeen on tapahtunut paljon murroksia ja tässä sitä vielä porskutetaan, yhtenä maailman kilpailukykyisimpänä maana. Keskeinen vaikuttaja tässä on ollut vastuullinen palkansaajaliike, joka on halunnut kehittää maatamme yhteistyössä. Tähän haluamme sitoutua jatkossakin. Kiitos.

Valtuuston kevätkokous 16. – 17.5.2018

Hilton Helsinki Strand

PAMin valtuuston päätöslausuma 16.–17.5.2018

SIPILÄN HALLITUS HYÖKKÄÄ – SEURAAVAT VAALIT RATKAISEVAT

Sipilän hallituksen ja työnantajien keskinäinen peli on murentanut suomalaisen hyvinvointi- ja sopimussyhteiskunnan peruspilareita. EK jättäytyi pois keskusjärjestösopimuksista ja valtakunnansovittelija otti asiakseen tukea niin sanottua yleistä palkankorotuslinjaa. Tavallinen duunari on jätetty pelin ulkopuolelle.

Viime vuosien heikennykset työelämään ovat olleet palkansaajien kannalta sellaisia, joita ei voi hyväksyä. Porvarihallituksen uudistuksia on perusteltu talouden parantamisella, kilpailukyvyllä ja tuottavuuden nousulla. Nykyisen hallituksen suurimpiin saavutuksiin kuuluu kuitenkin eriarvoisuuden lisääminen ja työntekijöiden oikeuksien polkeminen. Neljässä vuodessa on ehditty murentamaan rakenteita, jotka on rakennettu 100 vuoden aikana nimenomaan työntekijän suojaksi. Sipilän hallitus ei ole toimillaan lisännyt kansalaisten tasa-arvoa ja luottamusta, vaan se on entisestään heikentänyt pienituloisten ja työttömien asemaa. Takaisinottovelvoitteen lyhennykset, koeaikojen pidennykset, pitkäaikaistyöttömien määräaikaisuuksien lisääminen, kilpailukyky sopimus ja aktiivimalli olivat vasta alkusoittoa. Kehysriihessä hallitus hyökkäsi vielä lisää, tällä kertaa kohteena oli nuoret.

Helsingissä kokoontunut PAMin valtuusto haluaa viheltää epäreilun pelin poikki. Seuraavissa eduskuntavaaleissa vuonna 2019 nykyisten hallituspuolueiden kokoonpanolla suomalaisen palkansaajan työelämä tulee jatkossakin heikentymään. Seuraava hallitus määrittää suomalaisen työelämän suunnan ja on ensisijaisen tärkeää valita sinne oikeat päättäjät. PAMilaisten palkansaajien on näytettävä äänestämällä voimansa ja kerrottava vaaliurnilla kautta maan, mikä tulee olla Suomen suunta tulevaisuudessa. Äänestämällä voi todellakin vaikuttaa ja tulevissa vaaleissa on harvinaisen helppo tietää, ketä kannattaa äänestää ja ketä ei.

**Palvelualojen
ammattiliitto**
Servicefacket

www.pam.fi